

RAPORT 2021

Spis treści

WSTĘP	4
WPROWADZENIE	5
Władze Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego	7
Portret patrona Fundacji - prof. Jerzego Regulskiego	11
Nagrody i konkursy organizowane przez Fundację	14
ELoGE – Europejski Znak Jakości Zarządzania w Samorządzie Terytorialnym	15
Rankingi Gmin	16
Ranking Gmin Małopolski	17
Ranking Gmin Śląska	17
Ranking Gmin Dolnego Śląska	18
Ranking Gmin Regionu Świętokrzyskiego	18
Ranking Gmin Podkarpacia	19
Ranking Gmin Pomorza	19
Ranking Gmin Lubelszczyzny	19
Ranking Gmin Mazowsza	20
Ranking Gmin Województwa Łódzkiego	20
Ranking Gmin Województwa Lubuskiego	20
Rozdział I. SZKOLENIA - KSZTAŁCENIE I ROZWÓJ KADR SAMORZĄDOWYCH	21
Szkolenia otwarte i zamknięte	21
Rozdział II. FORA SAMORZĄDOWE - INTEGRACJA ŚRODOWISKA SAMORZĄDOWEGO I RZECZNICTWO	25
Fora samorządowe	25
Działalność Krajowych Rad Forów Sekretarzy i Skarbników JST	27
Działalność Forów na przykładzie FRDL Gdańsk	27
Forum koordynatorów ds. dostępności	31
III Krajowy Kongres Forów Skarbników	31
V Krajowy Kongres Forów Sekretarzy	32
Rozdział III. PROJEKTY KRAJOWE	35
Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny	35
Nowa jakość konsultacji społecznych w planowaniu przestrzennym	37
Spis wszystkich projektów	38

Rozdział IV. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I ROZWÓJ DEMOKRACJI LOKALNEJ I SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO ZA GRANICĄ	42
Projekt DOBRE – Decentralization Offering Better Results and Efficiency	42
Projekt YOUTH IMPACT – walka z bezrobociem wśród młodzieży	45
Projekt Modelowe rozwiązania wzmacniające udział obywateli w decydowaniu o sprawach lokalnych	47
Projekt COMPASS – kompetencje wspierające przedsiębiorczość innowacyjną młodzieży	48
Projekt Inkubator Włączenia Społecznego	48
Projekt COFFEE – Cooperation for Fair Economy & Education	49
Projekt COOLSKILLS – dziedzictwo kulturowe jako źródło rozwoju nowoczesnych umiejętności młodzieży	50
Rozdział V. DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA – JAK EFEKTYWNIIE ZARZĄDZAĆ GMINĄ	53
Działalność doradcza	53
Przykłady oferowanych usług w ramach działalności doradczej	54
Zrealizowane w 2021 roku działania konsultingowe i badawcze w Ośrodkach Regionalnych FRDL	54
ROZDZIAŁ VI. BADANIA I ANALIZY	59
Opinie i komentarze FRDL	59
Analizy CELowe	60
Raporty	60
ROZDZIAŁ VII. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ MISYJNA	62
Spotkania na temat praw człowieka	63
Debata z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego	63
Debata Samorządowe ruchy polityczne	64
Wielka Lekcja Obywatelska	65
30 lat niepodległości Ukrainy	66
Akcja Wszyscy Jesteśmy Rzecznikami	66
Petycje i wystąpienia	67
Adresy Ośrodków Regionalnych FRDL	68
Sprawozdanie finansowe	71

Szanowni Państwo,

Oddajemy w Państwa ręce kolejne sprawozdanie z działalności Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego.

Wydawało nam się, że po dwuletniej pandemii sytuacja na świecie wróci do względnej normalności. Niestety wywołana przez Putina wojna w Ukrainie, w którą wciąż trudno uwierzyć, pokazała nam, jak kruche są fundamenty światowego ładu.

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego od wielu lat wspiera rozwój demokracji w Ukrainie, m.in. poprzez realizację projektu DOBRE – Decentralization Offering Better Results and Efficiency. Pomimo trwającej wojny, kontynuujemy realizację programu, inicjujemy i włączamy się w wiele inicjatyw, które mają na celu pomoc Ukraincom. Wsparcie okazywane przybywającym do naszego kraju uchodźcom to ważny egzamin z człowieczeństwa, który wzorowo zdają zarówno samorządy terytorialne, jak i nasze wspólnoty obywatelskie. Jak mówił prof. Regulski, każda gmina, każda wspólnota stanowi jakąś niewielką część wszystkich obywateli kraju.

Pomimo wielu trudności i towarzyszących nam jeszcze w ubiegłym roku ograniczeń pandemicznych, Fundacja kontynuuje swoją misję. Po raz pierwszy po dwuletniej przerwie spotkaliśmy się z Państwem podczas Kongresów Skarbników i Sekretarzy. Spotkania te stanowiły ważne miejsce do rozmów o bieżącej sytuacji samorządu terytorialnego, ale były również okazją do kontaktów wzajemnych w gronie specjalistów, ekspertów i praktyków pracujących w JST.

Silną marką Fundacji były szkolenia dla kadr samorządowych. Co miesiąc przygotowaliśmy ponad 100 unikalnych szkoleń i kursów online realizowanych na żywo, związanych z aktualnymi tematami prawnymi i rozwojowymi. W ramach naszej działalności funkcjonowało ponad 80 forów branżowych. Fundacja realizowała też ponad 30 projektów, w tym te międzynarodowe. W 2021 roku po raz pierwszy na taką skalę zorganizowaliśmy lokalne Rankingi Gmin. Nasze inicjatywy miały na celu wskazanie najlepszych lokalnych przykładów zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego, które mogą być wykorzystane przez inne gminy czy powiaty.

W ubiegłym roku zainicjowaliśmy również wiele wydarzeń, których celem było wspieranie demokracji lokalnej i samorządności. W ramach oddolnych inicjatyw obywatelskich głośno występowaliśmy w obronie samorządu terytorialnego oraz przeciwko postępującej centralizacji państwa.

Jestem niezwykle dumny z naszych dotychczasowych dokonań. Zdaję sobie jednak sprawę z tego, że nie możemy spoczywać na laurach. W tak trudnych i nieprzewidywalnych czasach również polski samorząd terytorialny zdaje ważny egzamin, zaś misja Fundacji – sprawdzonego partnera polskich samorządów – nabiera jeszcze większego znaczenia.

Jerzy Stępień
Przewodniczący Rady Fundatorów FRDL

WPROWADZENIE

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego jest największą pozarządową organizacją szkoleniowo-doradczą wspierającą rozwój samorządności w Polsce. Fundacja ma charakter organizacji sieciowej, w skład której wchodzi obecnie czternaście Ośrodków Regionalnych i koordynujące ich pracę Biuro Zarządu w Warszawie. Dzięki tej strukturze FRDL obejmuje swoimi działaniami terytorium całej Polski i służy społecznościom lokalnym nawet w najbardziej odległych częściach kraju i poza jego granicami.

Fundacja została założona 18 września 1989 roku w celu wspierania odbudowy samorządu terytorialnego jako podstawowej formy demokracji, przez inicjatorów prac nad ustawą o samorządzie terytorialnym w nowo wybranym parlamencie: Jerzego Regulskiego, Andrzeja Celińskiego, Jerzego Stępnia, Aleksandra Paszyńskiego i Waleriana Pańko. Powołali oni do życia Fundację, która miała czuwać nad odradzającą się samorządnością terytorialną w Polsce. Od tamtej pory misją Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego nieprzerwanie jest:

- działanie na rzecz zwiększania sprawności i efektywności funkcjonowania administracji samorządowej,
- wspieranie decentralizacji władzy publicznej,
- wzmacnianie poczucia sprawstwa wśród obywateli,
- budowanie lokalnego kapitału społecznego w Polsce,
- upowszechnianie polskich doświadczeń transformacji ustrojowej w innych krajach.

Zgodnie z § 7 Statutu FRDL celem Fundacji jest krzewienie idei samorządności obywatelskiej jako podstawowej formy demokracji poprzez działalność oświatową, doradczą i naukową, w tym:

- 1) prowadzenie badań i studiów nad formami i problemami samorządności terytorialnej,
- 2) upowszechnianie wiedzy dotyczącej samorządu terytorialnego i form jego działania,
- 3) wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych i samorządowych,
- 4) wspieranie wzajemnej współpracy samorządów terytorialnych we wszystkich dostępnych formach,
- 5) zbieranie i opracowywanie informacji o lokalnych inicjatywach samorządowych i obywatelskich,
- 6) działanie na rzecz rozwoju społeczności lokalnych,
- 7) wspieranie organizacji o celach podobnych do celów Fundacji.

W swoich działaniach na rzecz demokracji i samorządności Fundacja kieruje się następującymi zasadami:

1. NIEPARTYJNOŚĆ – Fundacja dąży do współpracy ze wszystkimi przedstawicielami samorządów lokalnych, bez względu na ich profil polityczny.
2. NIEZALEŻNOŚĆ – Fundacja korzysta w swojej działalności ze środków różnych organizacji oraz instytucji krajowych i zagranicznych, dzięki czemu zachowuje autonomię w realizacji swojej misji i programów.

3. NIEKOMERCYJNOŚĆ – Fundacja nie jest organizacją nastawioną na zysk, a opłaty pobierane za realizowanie części usług szkoleniowych i doradczych mają na celu odzyskanie kosztów ich przeprowadzenia, gdy nie mogą one być pokryte przez żadnego sponsora.
4. POMOCNICZOŚĆ – poprzez realizację swoich celów statutowych, Fundacja dąży do wzmocnienia potencjału samorządów i innych organizacji w realizowanych przez nie zadaniach oraz inspiruje do rozwoju działalności.
5. PRZEJRZYSTOŚĆ – Fundacja systematycznie poddaje się badaniom finansowym prowadzonym przez przedstawicieli ważniejszych sponsorów oraz podlega wszelkim krajowym wymogom kontroli finansowej.

Przez 30 lat swojej działalności Fundacja, za pośrednictwem ośrodków regionalnych, podejmowała szeroko zakrojone, różnorodne aktywności budujące polską samorządność lokalną i wspierała procesy decentralizacyjne w innych krajach. Fundacja działa wielotorowo: prowadzi działalność szkoleniową dla kadry samorządowej, realizuje liczne projekty partnerskie w Polsce i za granicą, moderuje działania ponad 80 forów branżowych reprezentujących 22 środowiska zawodowe pracowników JST, świadczy profesjonalną pomoc doradczą oraz publikuje wyniki badań i analiz poruszających najważniejsze problemy samorządności terytorialnej. Fundacja współpracuje regularnie z przedstawicielami władz lokalnych i instytucji samorządowych, reprezentantami administracji rządowej, organizacjami pozarządowymi, instytucjami międzynarodowymi, liderami społecznymi, przedsiębiorcami i społecznościami lokalnymi. **W ciągu 30 lat w szkoleniach organizowanych przez FRDL wzięło udział ponad 1 860 000 osób. W samym 2021 roku opracowano 32 nowe lokalne strategie rozwoju. W 2021 roku Fundacja realizowała 35 projektów (29 w realizacji, 6 zakończonych).**

WŁADZE

**Fundacji Rozwoju Demokracji
Lokalnej im. Jerzego Regulskiego**

WŁADZE

Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego

Skuteczność i efektywność działań Fundacji gwarantuje funkcjonowanie trzech gremiów decyzyjnych: Rady Fundatorów, Zarządu Fundacji i Kolegium Dyrektorów.

Rada Fundatorów może liczyć maksymalnie siedem osób. W jej składna mocy statutu wchodzi założyciele FRDL lub osoby powołane do członkostwa na mocy uchwały przyjętej przez Radę. Obecnie są to:

**Jerzy
Stępień**

*Przewodniczący
Rady
Fundatorów*

**Adam
Kowalewski**

**Jan
Król**

**Joanna
Regulska**

**Joanna
Staręga-Piasek**

**Małgorzata
Fuszara**

od listopada 2021 r.

**Wojciech
Szczurek**

*od listopada
2021 r.*

Zarząd Fundacji składa się obecnie z trzech członków: Zarząd kieruje działaniami Fundacji i reprezentuje ją na zewnątrz. W skład Zarządu wchodzi:

**Cezary
Trutkowski**

Prezes Zarządu

**Marcin
Smala**

*Wiceprezes
Zarządu*

**Małgorzata
Zielińska**

*Członkini
Zarządu FRDL
od listopada
2021 r.*

Ciałem doradczym dla Zarządu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego jest **Kolegium Dyrektorów** ośrodków regionalnych FRDL.

W skład Kolegium wchodzi dyrektorzy ośrodków regionalnych FRDL, którymi obecnie są:

**Andrzej
Banach**

*Dyrektor Ośrodka
Regionalnego
w GDAŃSKU*

**Agnieszka
Migoń**

*Dyrektor Ośrodka
Regionalnego
w KIELCACH*

**Marlena
Moliszewska-
Gumulak**

*Dyrektor Ośrodka
Regionalnego
w KATOWICACH i filii
we WROCŁAWIU*

**Wojciech
Odzimek**

*Dyrektor Ośrodka
w KRAKOWIE*

**Magdalena
Popławska**

*Dyrektor Ośrodka
Regionalnego
w OPOLU*

**Marta
Siemieniuk**

*Dyrektor Ośrodka
Regionalnego
w BIAŁYSTOKU*

**Iwona
Szablewska**

*Dyrektor Ośrodka
Regionalnego
w ZIELONEJ GÓRZE*

**Michał
Wójcik**

*Dyrektor Ośrodków
Regionalnych
w WARSZAWIE, ŁODZI
i LUBLINIE*

**Robert
Żarkowski**

*Dyrektor Ośrodków
Regionalnych
w BYDGOSZCZY
I SZCZECINIE*

Prezydium Kolegium Rady Dyrektorów:

- **Michał Wójcik** – wiceprzewodniczący Kolegium Dyrektorów
- **Robert Żarkowski** – wiceprzewodniczący Kolegium Dyrektorów

Funkcję doradczą pełni **Rada Programowa Fundacji**, złożona z przedstawicieli świata nauki, krajowych i regionalnych stowarzyszeń, związków i innych organizacji jednostek samorządu terytorialnego.

Członkami **Rady Programowej** są:

- Rudolf Borusiewicz
- Jerzy Cieślik
- Olgierd Dziekoński
- Zygmunt Frankiewicz
- Anna Giza-Poleszczuk
- Grzegorz Gorzelak
- Elżbieta Hibner
- Hubert Izdebski
- Tadeusz Markowski
- Stanisław Mazur
- Andrzej Porawski
- Janusz Sepioł
- Paweł Swianiewicz

Prof. Jerzy Regulski

Jerzy Regulski urodził się w 1924 roku w Zarybiu pod Warszawą. Matka i ojciec pochodzili z rodzin o korzeniach ziemiańskich i szlacheckich. Wybuch wojny wpłynął na decyzję Regulskich o przeniesieniu się do Warszawy, gdzie Jerzy Regulski kontynuował swoją edukację. W okresie okupacji służył w stopniu podporucznika w Narodowych Siłach Zbrojnych. Za swoją działalność podziemną w niepodległościowych organizacjach studenckich był po wojnie więziony aż do 1946 roku. Po wyjściu z więzienia wznowił studia architektoniczne na Politechnice Warszawskiej, uzyskując dyplom w 1947 roku. W ramach swojej działalności zawodowej w latach 1948–1958 Regulski był naczelnym inżynierem budowy Osiedla Młynów w Warszawie.

W 1959 roku w ramach działalności naukowej dołączył do Instytutu Urbanistyki i Architektury. – *Instytut był czymś bardzo odległym od tego, co się dziś uważa za placówkę naukową. Był to zbiór ludzi inteligentnych, którzy znali się na urbanistyce i starali się ją stosować w warunkach socjalizmu i zauroczenia Le Corbusierem* – pisał w swojej biografii profesor. – *Chciałem, żeby projektowanie miało sens i służyło praktycznemu działaniu*¹.

Następnie do roku 1974 roku Jerzy Regulski pracował w Komitecie Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, a następnie w Instytucie Urbanistyki i Architektury, gdzie ostatnią z piastowanych przez niego funkcji było stanowisko zastępcy dyrektora ds. naukowych. Przez 16 lat pracy Regulski przeszedł przez wiele szczybli w rozwoju naukowym w tejże instytucji. Stopień doktora i doktora habilitowanego uzyskał kolejno w latach 1963 i 1969. Pięć lat później otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego nauk technicznych (w 1983 roku także profesora zwyczajnego nauk ekonomicznych).

W 1975 roku Jerzy Regulski rozpoczął pracę na Uniwersytecie Łódzkim w Zakładzie Ekonomiki Rozwoju Miast. To właśnie tam współtworzył Konwersatorium „Doświadczenie i Przyszłość”, w ramach którego grupa intelektualistów podjęła prace nad poszukiwaniem dróg naprawy kraju. Lata 70. upłynęły Regulskiemu pod znakiem licznych podróży zagranicznych. To także czas dalszych przemian społeczno-gospodarczych w kraju. W 1980 roku dochodzi do przełomu, czyli do podpisania tzw. porozumień sierpniowych. Z inicjatywy profesora propozycja odbudowy samorządu terytorialnego znalazła się w programowym dokumencie NSZZ „Solidarność” uchwalonym w 1981 roku.

¹. Ten i kolejne cytaty pochodzą z książki: J. Regulski, *Życie splecione z Historią*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 2014.

W latach 1981–1988 Jerzy Regulski inicjował i organizował badania nad odbudową samorządu terytorialnego. Na zaproszenie Bronisława Geremka brał udział w obradach Okrągłego Stołu, był jednym ze współprzewodniczących podzespołu ds. stowarzyszeń i samorządu terytorialnego. W latach 1989–1991 Regulski zostaje senatorem i przewodniczącym senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego, a następnie pełnomocnikiem rządu ds. reformy samorządu terytorialnego. – *Znalazłem się w wyjątkowej sytuacji. Dana mi była szansa realizacji idei, dla której poświęciłem wiele lat życia. Zdawałem sobie sprawę, że wiedza liderów politycznych o problemach samorządu jest ciągle znikoma i że moje opinie będą odgrywać podstawową rolę przy wszelkich decyzjach, gdyż mają oni do mnie zaufanie (...) Dostałem gabinet, sekretarkę i kierownicę i... miałem zbudować samorząd* – wspominał Regulski.

Plan Regulskiego zakładał dokonanie zmian ustrojowych przed następnymi wyborami, aby reformy nie można było zatrzymać ani cofnąć. Celem przygotowywanych reform było ograniczenie kompetencji administracji rządowej i spowodowanie, żeby samorząd terytorialny zaczął przejmować jej kompetencje. W Senacie trwały prace nad systemem ustroju gmin, który w wielu aspektach funkcjonuje do dziś. – *Wierzyliśmy, że samorzady staną się istotną siłą polityczną* – wspominał Regulski.

Pierwsze miesiące 1990 roku to intensywne prace nad kształtem reformy. *Ustawa o samorządzie terytorialnym* została uchwalona przez Sejm 8 marca (ostatecznie tytuł ustawy otrzymuje brzmienie *Ustawa o samorządzie gminnym*). Aż wreszcie nadszedł historyczny moment, czyli pierwsze wolne wybory samorządowe 27 maja 1990 roku. – *Miałem poczucie sukcesu. Zaraz po wyborach pojechałem na objazd gmin. Uczestniczyłem w pierwszych posiedzeniach rad, czując, że słowo staje się ciałem, że coś powstaje z niczego. Poznałem wielu fantastycznych ludzi, którzy nagle poczuli się politykami w najlepszym znaczeniu tego słowa. Widziałem, jak budzi się naród, aktywizują się lokalne elity wsi i małych miasteczek* – czytamy we wspomnieniach Regulskiego.

Reforma samorządowa oznaczała zasadniczą zmianę w funkcjonowaniu państwa. Oznaczała zmianę miejsca pracy dla 100 tysięcy ludzi, którzy z urzędników państwowych stali się pracownikami samorządowymi. Oznaczała także komunalizację mienia. Funkcjonowanie administracji zmieniło się całkowicie, nie tylko ze względu na takie, czy inne kompetencje wójta czy burmistrza – zmieniło się podejście do inwestycji, zarządzania jednostkami. To były także zmiany polityczne – obywatele mogli sami wybierać swoich przedstawicieli na szczeblu lokalnym. Gminy uzyskały osobowość prawną, a ich finanse zostały wyjęte z budżetu państwa.

Wynik wyborów prezydenckich z 1990 roku przesądził o dalszej przyszłości ekipy rządzącej. Regulskiemu zaproponowano stanowisko ambasadora przy Stałym Przedstawicielstwie Polski przy Radzie Europy w Strasburgu (które pełnił aż do 1995 roku). 19 lutego 1993 roku ambasador Jerzy Regulski, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, podpisał Europejską Kartę Samorządu Lokalnego.

Już wtedy od paru lat działała Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej. To w tym momencie powstała koncepcja, aby Fundacja oparta była na silnych i samodzielnych ośrodkach regionalnych. Regulski jako jeden z inicjatorów powołania FRDL zajmował stanowisko jej prezesa aż do swojej śmierci.

Jerzy Regulski był ekspertem Banku Światowego i innych organizacji międzynarodowych. Uczestniczył w pracach nad reformami samorządowymi w wielu krajach Europy Południowej, Europy Wschodniej i Azji Centralnej. Pod koniec lat dwutysięcznych był członkiem komitetu poparcia Bronisława Komorowskiego przed przedterminowymi wyborami prezydenckimi. 7 października 2010 został powołany na stanowisko doradcy społecznego prezydenta ds. samorządu terytorialnego. Zmarł 12 lutego 2015 roku, miał 90 lat.

W 1999 roku profesor odznaczony został Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski, a w 2012 roku przyznano mu tytuł Kawalera Orderu Orła Białego. Za swoją działalność otrzymał wiele wyróżnień, nagród i tytułów honorowych od licznych instytucji i uczelni w Polsce i za granicą, został też wyróżniony tytułem honorowego obywatela miast Warszawa, Jelenia Góra i Podkowa Leśna.

Jego wielką pasją były polskie Tatry.

Wśród jego licznych publikacji najbardziej znane są:

- *Samorząd III Rzeczypospolitej. Koncepcje i realizacja*, Warszawa 2000;
- *Local Government Reform in Poland: An Insider's Story*, Budapeszt 2003;
- *Samorządna Polska*, Warszawa 2005;
- (wraz z M. Kuleszą), *Droga do samorządu. Od pierwszych koncepcji do inicjatywy Senatu (1981–1989)*, Warszawa 2009;
- *Reformowanie Państwa. Moje Doświadczenia*, Warszawa–Szczecin 2007;
- *A Practical Guide to Building Local Government. The Polish Experience*, Budapeszt 2010.

NAGRODY

**i konkursy organizowane przez
Fundację Rozwoju Demokracji
Lokalnej im. Jerzego Regulskiego**

NAGRODY I KONKURSY ORGANIZOWANE PRZEZ FUNDACJĘ

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego angażuje się w organizację konkursów i rankingów na poziomie regionalnym i ogólnopolskim. Dzięki tym inicjatywom stara się dostrzegać i promować samorządy osiągające wzorcowe wyniki w różnych obszarach działalności, wdrażające innowacyjne rozwiązania społeczne i planistyczne, a także angażujące się we współpracę w ramach środowisk lokalnych. Oprócz konkursów organizowanych przez FRDL, przedstawiciele Fundacji są zapraszani do uczestnictwa w kapitułach konkursów i rankingów organizowanych przez inne podmioty (m.in. rankingu samorządów dziennika „Rzeczpospolita” czy konkursu N15 tygodnika „Newsweek”).

ELOGE – Europejski Znak Jakości Zarządzania w Samorządzie Terytorialnym

W 2018 roku Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej otrzymała od Rady Europy akredytację na przyznawanie Europejskiego Znak Jakości Zarządzania w Samorządzie Terytorialnym (ELOGE) w Polsce. Program ten obejmuje weryfikację przestrzegania przez każdą zgłoszoną jednostkę samorządową 12 zasad dobrego zarządzania określonych przez Radę Europy i promowanych we wszystkich państwach członkowskich. W procesie ubiegania się o Znak ELOGE to jednostka samorządowa przeprowadza samoocenę, realizuje badania wśród mieszkańców oraz pracowników i radnych, a także zbiera dokumentację pozwalającą na sprawdzenie, czy samoocena jest uzasadniona.

Samorządy, którym przyznawany jest znak ELOGE, otrzymują statuetkę – kryształowy dwunastościan z wygrawerowanymi europejskimi zasadami dobrego zarządzania w samorządzie terytorialnym.

W 2021 roku dokończono rozpoczęty w 2020 roku proces przyznawania statuetki w ramach II edycji ELOGE w Polsce. Wiosną sprawdzono, które jednostki spełniły wszystkie wymagania, by otrzymać Znak na lata 2020–2022 i przeprowadzono weryfikację przesłanej dokumentacji.

W II edycji ELOGE certyfikaty otrzymały 4 urzędy samorządowe (3 gminy i 1 powiat), które z sukcesem przeszły przez proces samooceny, dostarczyły wyniki badań społecznych, zebrały odpowiednią dokumentację i przedstawiły wyniki publicznie. Były to następujące jednostki samorządowe:

- Urząd Miejski w Andrychowie, woj. małopolskie
- Urząd Miejski w Dzierzgoniu, woj. pomorskie
- Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach, woj. śląskie
- Urząd Gminy Skrzyszów, woj. małopolskie

Certyfikaty zostały wręczone samorządowcom 28 września 2021 roku, podczas uroczystej gali połączonej z V Krajowym Kongresem Sekretarzy.

RANKINGI GMIN

Ośrodki Regionalne FRDL, we współpracy z wojewódzkimi urzędami statystycznymi, od wielu lat prowadzą regionalne rankingi gmin. W roku 2021 nagrody zostały przyznane w 10 regionach w całej Polsce, w których działają ośrodki FRDL. W wielu miejscach Rankingi Gmin zostały zorganizowane po raz pierwszy.

Celem rankingów jest wyłonienie i promocja jednostek samorządowych wyróżniających się pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego na tle regionu. Intencją pomysłodawców było wprowadzenie do publicznej debaty zasady oceny samorządów przy pomocy zobiektywizowanych wskaźników ilościowych. Wyniki przeprowadzonych analiz stanowią punkt wyjścia w dyskusjach dotyczących jakości zarządzania lokalnego, jak i strategicznych kierunków rozwoju regionów.

Ocenie poddawane są wszystkie gminy w każdym regionie, z wyłączeniem miast na prawach powiatu. Podstawą oceny zbiorczej są specjalnie dobrane wskaźniki, odnoszące się do różnych wymiarów działalności jednostek samorządowych.

Najczęściej stosowane są następujące wskaźniki:

1. Średnioroczne dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2018–2020;
2. Średnioroczne wydatki majątkowe inwestycyjne budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2018–2020;
3. Wydatki bieżące budżetów gmin na administrację publiczną na 1 mieszkańca w 2020 r.;
4. Średnioroczne środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi na finansowanie programów i projektów unijnych stanowiące dochód budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2018–2020;
5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w 2020 r.;
6. Średnioroczny wskaźnik zadłużenia budżetów gmin w latach 2018–2020;
7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2020/2021 – średni wynik w %;
8. Saldo migracji na 1000 ludności w 2020 r.;
9. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2020 r.;
10. Wydatki bieżące budżetów gmin na oświatę, wychowanie i opiekę nad dzieckiem w wieku do lat 3 na 1 mieszkańca w wieku przedprodukcyjnym w 2020 r.;
11. Wydatki budżetów gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (z wyłączeniem wydatków majątkowych inwestycyjnych) na 1 mieszkańca w 2020 r.;
12. Udział środków przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego w wydatkach bieżących budżetów gmin w 2020 r.;
13. Odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2020 r.;
14. Wydatki budżetów gmin na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu na 1 mieszkańca w 2020 r.;
15. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem gminy w 2020 r.;
16. Udział nakładów na szkolenia pracowników rad i urzędów gmin w wydatkach bieżących budżetów gmin na administrację publiczną w 2020 r.

Ranking Gmin Małopolski

Inicjatorem idei Rankingów Gmin był Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji – krakowski ośrodek regionalny FRDL. Pierwszy Ranking Gmin, we współpracy z Urzędem Statystycznym w Krakowie, odbył się w 2010 roku. W ramach Rankingu ocenie poddawane są wszystkie gminy województwa małopolskiego z wyłączeniem miast na prawach powiatu: Krakowa, Nowego Sącza i Tarnowa. 9 grudnia na łamach „Dziennika Polskiego” oraz „Gazety Krakowskiej” został opublikowany Ranking Gmin Małopolski 2021, prezentujący wyniki pierwszych 20 gmin. Liderami tegorocznego zestawienia zostały gminy: Niepołomice, Wielka Wieś i Zielonki.

Ranking Gmin Śląska

16 listopada 2021 roku w Katowicach w Sali Sejmu Śląskiego odbyła się pierwsza gala Rankingu Gmin Dolnego Śląska. Fundacja zorganizowała to wydarzenie we współpracy z Urzędem Statystycznym w Katowicach. O miejscu w rankingu decydował wynik wyliczony w oparciu o wskaźniki mierzące potencjał, aktywność i wyniki osiągnięte przez gminę. — **Naszym celem jest wyłonienie najlepszych gmin i promowanie tych wyróżniających się pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego. Mamy nadzieję, że przeprowadzone analizy statystyczne staną się podstawą ważnej dyskusji zarówno nad zarządzaniem lokalnym, jak i strategicznymi kierunkami rozwoju naszego regionu** — ocenił wiceprezes FRDL Marcin Smala. Zwycięzcami Rankingu zostały w swoich kategoriach: Goczałkowice-Zdrój, Tarnowskie Góry i Bielsko-Biała.

 Nagroda Rankingu Gmin Śląska

Nagroda Rankingu Gmin Dolnego Śląska

Laureaci Rankingu Gmin Dolnego Śląska

Ranking Gmin Dolnego Śląska

23 listopada poznaliśmy wyniki I Rankingu Gmin Województwa Dolnośląskiego, zorganizowanego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej we współpracy z Głównym Urzędem Statystycznym we Wrocławiu. W wydarzeniu wzięli udział prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, a także przedstawiciele gmin województwa dolnośląskiego oraz mediów. W ramach Rankingu ocenie poddawane były wszystkie gminy i miasta województwa dolnośląskiego, poza miastami na prawach powiatu, tworząc dwie odrębne kategorie oceny wskaźników – gminy do 20 tys. mieszkańców oraz te powyżej 20 tys. W rankingu zwyciężyły gminy Jerzmanowa i Koberzyce.

Ranking Gmin Regionu Świętokrzyskiego

9 grudnia odbyła się I Gala Rankingu Gmin Regionu Świętokrzyskiego. – **To pierwsze takie wydarzenie w województwie świętokrzyskim, ale na pewno nie ostatnie** – powiedziała Agnieszka Migoń, dyrektor Ośrodka Regionalnego Fundacji w Kielcach. – **Wśród wyróżnionych najlepszych gmin w regionie cztery to gminy wiejskie, a jedna miejsko-wiejska. To nie duże miasta zajęły tu czołowe pozycje. Dlatego myślę, że ranking będzie bardzo dobrym studium przypadków, ale też źródłem inspiracji przy tworzeniu ekspertyz. Wszyscy ci, którzy nie dostali statuetki, mają 365 dni, by pokazać dobrą pracę i w przyszłym roku nadrobić** – dodała .

W sumie przyznano 22 wyróżnienia. W kategorii Lider Regionu zwyciężyła gmina Nowiny.

Nagroda Rankingu Regionu Świętokrzyskiego

Ranking Gmin Podkarpacia

Już po raz dziewiąty poznaliśmy Liderów Rankingu Gmin Podkarpacia. Nagrodzono gminy wyróżniające się rozwojem społeczno-gospodarczym według danych statystyki publicznej za rok 2020. Liderów Rankingu uhonorowano podczas Konferencji Perspektywy oraz wyzwania planowania i zagospodarowania przestrzennego. Efektywność w finansowaniu rozwoju JST zorganizowanej 16 grudnia w BB Hotel Centrum w Rzeszowie. Pierwsze miejsce w rankingu zajęła gmina Solina.

Ranking Gmin Województwa Pomorskiego

Ogłoszenie wyników I Rankingu Gmin Województwa Pomorskiego odbyło się podczas gali zorganizowanej 18 listopada w Gdańsku. W wydarzeniu wzięli udział liczni samorządowcy z całego regionu.

Po ogłoszeniu wyników uczestnicy wysłuchali krótkich wystąpień ekspertów z dziedziny finansów JST. – *Ranking Gmin Województwa Pomorskiego to wyjątkowa inicjatywa, którą realizujemy we współpracy z Urzędem Statystycznym w Gdańsku. Celem przedsięwzięcia jest wyłonienie i promowanie gmin wyróżniających się pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego oraz najlepszych praktyk przez nie stosowanych. Mamy nadzieję, że przeprowadzone analizy statystyczne staną się podstawą do ważnej dyskusji zarówno nad zarządzaniem lokalnym, jak i strategicznymi kierunkami rozwoju regionu.* – powiedział podczas Gali Prezes Zarządu Fundacji dr Cezary Trutkowski.

Laureatami Rankingu zostały: Gmina Miasto Krynica Morska, Gmina Jastarnia oraz Gmina Pruszcz Gdański.

Ranking Gmin Lubelszczyzny

2 grudnia 2021 roku w Janowie Lubelskim, w trakcie pierwszego dnia wyjazdowej sesji konsultacyjno-szkoleniowej Forów Sekretarzy Lubelszczyzny i Podkarpacia, nastąpiło ogłoszenie wyników Rankingu Gmin Lubelszczyzny. Słowo wstępne wygłosili: dr Cezary Trutkowski, Prezes Zarządu FRDL oraz dr Krzysztof Markowski, Dyrektor Urzędu Statystycznego w Lublinie. Uroczystość prowadziła Natalia Gmurkowska, Koordynator Forów Samorządowych Województwa Lubelskiego. Pierwsze miejsce w rankingu zajęło Miasto Świdnik.

Ranking Gmin Województwa Mazowieckiego

7 grudnia 2021 roku poznaliśmy wyniki I Rankingu Gmin Województwa Mazowieckiego. W ramach Rankingu ocenie poddane zostały wszystkie gminy województwa mazowieckiego z wyłączeniem miast na prawach powiatu. — *Dlaczego nasz ranking ma akurat taką formułę? Porównujemy gminy o podobnym potencjale. Nie sposób porównywać gminy np. ze Śląska i z Lubelszczyzny. Fundacja prowadziła podobne rankingi w wielu miejscach w całej Polsce.* — mówił Cezary Trutkowski, Prezes Zarządu FRDL. — *To właśnie Mazowsze wytwarza ¼ PKB całego kraju, nasze województwo jest liderem rozwoju w skali Polski* — przypomniał Adam Struzik, Marszałek Województwa Mazowieckiego, zwracając się do zgromadzonych gości. W wydarzeniu, stacjonarnie i online, udział wzięło ponad 200 uczestników. Najlepszymi gminami województwa okazały się: Michałowice, Ożarów Mazowiecki i Podkowa Leśna.

Ranking Gmin Województwa Łódzkiego

8 grudnia 2021 roku odbyła się I Gala Rankingu Gmin Województwa Łódzkiego. — *Chciałbym podziękować wszystkim organizatorom. Takie wydarzenia powodują, że możemy być dumni z naszych osiągnięć. Serdecznie zapraszam na spotkania Forów oraz na inne inicjatywy organizowane przez FRDL* — podsumował Galę Jacek Lipiński, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego. Zwycięzcami Rankingu zostały gminy: Kleszczów, Rzgów i Rawa Mazowiecka.

Ranking Gmin Województwa Lubuskiego

Ogłoszenie wyników I Rankingu Gmin Województwa Lubuskiego odbyło się 15 grudnia 2021 roku. W ramach Rankingu ocenie poddane zostały wszystkie gminy województwa lubuskiego z wyłączeniem miast na prawach powiatu: Zielonej Góry i Gorzowa Wielkopolskiego. Gminy nagrodzono w kategoriach: gminy wiejskie, gminy miejsko-wiejskie, gminy miejskie oraz gminni liderzy powiatowi. Najlepszymi gminami zostały: Kostrzyn nad Odrą, Babimost i Kłodawa.

ROZDZIAŁ I

**SZKOLENIA – kształcenie
i rozwój kadr samorządowych**

Rozdział I. SZKOLENIA – KSZTAŁCENIE I ROZWÓJ KADR SAMORZĄDOWYCH

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego pozostaje wciąż największą i najbardziej rozpoznawalną w kraju organizacją szkolącą kadry samorządowe. Dzięki ciągłemu monitorowaniu zmian prawnych, orzecznictwa, dobrych praktyk, nasze kursy i szkolenia odpowiadają potrzebom uczestników i pomagają im w usystematyzowaniu wiedzy i zdobyciu nowych i przydatnych kompetencji.

W Fundacji w 2021 roku przeważała działalność szkoleniowa prowadzona online. Co miesiąc przygotowywano **ponad 100 unikalnych szkoleń i kursów online** realizowanych na żywo, związanych z aktualnymi tematami prawnymi, ale też rozwojowymi. Prowadzono również, gdzie tylko było to możliwe i bezpieczne, **szkolenia stacjonarne oraz hybrydowe**. W stosunku do poprzedniego roku częściej odbywały się też **szkolenia zamknięte** z programem dedykowanym konkretnym instytucjom.

Fundacja dba o wysoki poziom merytoryczny oferowanych szkoleń. W całej sieci FRDL obowiązuje jednolity standard jakości usług edukacyjnych, stale monitorowany zarówno pod względem zawartości tematycznej oferty, metod przekazywania wiedzy, jakości materiałów, jak i sposobu organizacji sesji szkoleniowych. Ponadto Fundacja stawia na współpracę z gronem sprawdzonych trenerów – wybitnych specjalistów z różnych dziedzin funkcjonowania samorządu. Szkolenia prowadzone są metodami interaktywnymi, angażującymi uczestników w proces zdobywania wiedzy i nowych umiejętności.

W 2021 roku w działalności edukacyjnej podejmowano wiele tematów dotyczących nowych lub modyfikowanych **przepisów prawa**, m.in.: Pracownicze Plany Kapitałowe, zapewnienie dostępności instytucji publicznych, zmiany w postępowaniu administracyjnym związane z wprowadzeniem doręczeń elektronicznych, wdrożenie dyrektywy o ochronie sygnalistów, przekazywanie i rozliczanie różnego rodzaju dotacji, podatek VAT i e-faktury, elektronizacja zamówień publicznych czy zmiany w ustawie o dowodach osobistych.

W 2021 r. realizowano też regularnie kilkanaście **specjalistycznych kursów**:

- Kurs Prawo Zamówień Publicznych i Kurs Specjalista ds. Zamówień Publicznych
- Kurs Specjalista ds. kadrowych
- Kurs Specjalista ds. funduszy UE
- Kurs Kancelaryjno-Archiwalny I i II Stopnia
- Kurs rachunkowości budżetowej oraz kurs weekendowy rachunkowości budżetowej
- Kurs Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne
- Kurs Podatek VAT w JST
- Intensywny kurs dla osób odbywających służbę przygotowawczą
- Kurs Koordynator ds. Dostępności
- Kurs Zarządzanie Bezpieczeństwem Informacji i ochrony danych osobowych
- Kurs Sprawy kadrowe w szkołach i placówkach oświatowych

- Kurs Oświata w samorządzie w ujęciu praktycznym
- Kurs dietetyka z elementami HACCP
- Kurs Nowa zintegrowana strategia rozwoju gminy

Poza codzienną działalnością szkoleniową, prowadzona była też działalność edukacyjna w ramach realizowanych projektów (m. in. szkolenia potencjalnych beneficjentów projektu Aktywni Obywatele, szkolenia dla urzędników JST, dyrektorów żłobków, szkolenia zawodowe dla uczniów szkół ponadpodstawowych, kursy młodych ewaluatorów). Razem ze szkoleniami prowadzonymi w ramach forów dało to ponad **71 tys. odbiorów szkoleń (blisko 83 tys. osobodni) którzy wzięli udział w ponad 2,5 tysiącu wydarzeń edukacyjnych.**

ROZDZIAŁ II

FORA SAMORZĄDOWE

Rozdział II. FORA SAMORZĄDOWE

Fora samorządowe

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Reguńskiego od początku swojej działalności integruje i wspiera środowiska samorządowe poprzez fora samorządowe. Fora, autorski pomysł Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Reguńskiego, to przede wszystkim platformy współpracy i integracji określonych środowisk zawodowych w samorządach, służące poszerzaniu wiedzy, wymianie doświadczeń i informacji, a przede wszystkim doskonaleniu warsztatu zawodowego i kompetencji związanych z wykonywanymi zadaniami. Dzięki współpracy w sieci FRDL członkowie Forów mają dostęp do informacji, raportów, wyników badań publikowanych przez Fundację, mogą również uczestniczyć w krajowych i zagranicznych konferencjach, kongresach, projektach, wizytach studyjnych itp. Ponadto Fora prowadzą działalność interwencyjną na rzecz swoich członków i świadczą pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z pełnionymi funkcjami.

Na koniec 2021 roku przy FRDL działały **83 fora branżowe** zrzeszające ponad **4,5 tys. członków**. Wśród 26 rodzajów tych forów najliczniejszymi były fora sekretarzy i skarbników, a województwami z największą liczbą członków: małopolskie, pomorskie, podkarpackie, śląskie i świętokrzyskie.

FORUM SEKRETARZY	13
FORUM SKARBNIKÓW	12
FORUM PRZEWODNICZĄCYCH RAD GMIN	6
FORUM OŚWIATY	6
FORUM KADROWE	6
FORUM POMOCY SPOŁECZNEJ	5
FORUM PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM	4
FORUM OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH	4
FORUM WÓJTÓW, BURMISTRZÓW I PREZYDENTÓW	4
FORUM USC	3
FORUM INFORMATYKÓW	2
FORUM PRAWNIKÓW	2
FORÓW WSPÓŁPRACY Z NGO	2

FORUM GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ	2
FORUM EKOLOGICZNE	1
FORUM KOORDYNATORÓW ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	1
FORUM ZDROWIA PUBLICZNEGO	1
FORUM URZĘDNIKÓW EUROPEJSKICH	1
FORUM KULTURY	1
FORUM AUDYTORÓW	1
FORUM MARKI LOKALNEJ	1
FORUM ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	1
FORUM DYREKTORÓW ŻŁOBKÓW	1
FORUM KOMUNALNE	1
FORUM KSIĘGOWYCH OPS	1
FORUM KOORDYNATORÓW DS. DOSTĘPNOŚCI	1

Spotkania forów w większości odbywały się zdalnie, choć pod koniec drugiego i w trzecim kwartale 2021 roku części z nich udało się spotkać stacjonarnie. W 2021 roku odbyło się łącznie **870 spotkań forów**.

Fora regionalne, poza działalnością edukacyjną, w miarę swoich możliwości prowadziły działalność opiniotwórczą i rzeczniczą. Małopolskie Forum Oświaty zorganizowało konferencję „Oświata w samorządzie – 25-letnie doświadczenia i perspektywy rozwoju”. Debata ta, współorganizowana przez Forum Wójtów i Burmistrzów Województwa Mazowieckiego, dotyczyła planowanego w owym czasie podziału województwa mazowieckiego.

Pod egidą Małopolskiego Forum Zarządzania Kryzysowego odbył się cykl spotkań „Prawa człowieka w Polsce: uwarunkowania, konteksty, praktyka” z udziałem m.in. Adama Bodnara. Podkarpackie Forum Pomocy Społecznej protestowało przeciwko przekazaniu obsługi programu Rodzina 500+ do ZUS.

W maju zrealizowano **III Krajowy Kongres Forów Skarbników**. Było to pierwsze realizowane na tak szeroką skalę wydarzenie FRDL w formie online (około 600 uczestników, 4 wirtualne sceny, dedykowana platforma kongresowa). We wrześniu zorganizowano **V Krajowy Kongres Sekretarzy** w formule hybrydowej (2 stacjonarne sceny w Warszawie z udziałem publiczności oraz 2 sceny wirtualne, śledzące wydarzenie w trybie Działalność Krajowych Rad Forów Skarbników i Sekretarzy JST

Działalność Krajowych Rad Forów Skarbników i Sekretarzy JST

Krajowa Rada Forów Skarbników wybrała wiosną 2021 roku nowy zarząd na czele z przewodniczącą Małgorzatą Kern (skarbnik Chorzowa). W ciągu całego roku Forum przygotowało szereg stanowisk, m.in. odnośnie do zasad wynagradzania osób zatrudnionych na podstawie wyboru czy funkcjonowania funduszu sołectkiego.

Obie krajowe rady: Sekretarzy i Skarbników, wiosną 2021 roku poparły apel środowisk samorządowych w sprawie daleko idących konsekwencji finansowych Polskiego Ładu dla polskich samorządów. Obie rady oraz członkowie nowego Forum koordynatorów ds. dostępności wzięły również udział w konsultacjach z Michałem Cieślakiem wokół projektu Samorząd 3.0, przedstawiając Ministrowi swoje uwagi i propozycje w tym zakresie. Rady nawiązały również kontakt z sekretarzem KWRiST Markiem Wójcikiem, w celu konsultowania prac legislacyjnych.

Działalność Forów na przykładzie FRDL Gdańsk

Fora samorządowe w województwie pomorskim zrzeszają prawie 600 przedstawicieli JST. W cyklicznych szkoleniach bierze jednak udział około 800 osób. Dzięki temu region jest w czołówce aktywności forów w Polsce.

Przy Ośrodku Regionalnym FRDL w Gdańsku działają następujące Fora:

- FORUM PRZEWODNICZĄCYCH RAD GMIN I POWIATÓW POMORZA,
- FORUM SEKRETARZY SAMORZĄDÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO,
- FORUM SKARBNIKÓW SAMORZĄDÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO,
- FORUM OŚWIATY SAMORZĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO,
- FORUM PRACOWNIKÓW URZĘDÓW STANU CYWILNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO,
- POMORSKIE FORUM POMOCY SPOŁECZNEJ,
- POMORSKIE FORUM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ,
- POMORSKIE FORUM PARTNERSTWA PUBLICZNO PRYWATNEGO,
- POMORSKIE FORUM INFORMATYKÓW SAMORZĄDOWYCH,
- POMORSKIE FORUM GOSPODARKI KOMUNALNEJ,
- POMORSKIE FORUM KADROWE.

Wybrane spotkania Forów przy FRDL Gdańsk w 2021:

Forum Skarbników Samorządów Województwa Pomorskiego (19 stycznia)

Skarbnicy mieli okazję przyswoić solidną dawkę wiedzy związaną ze zmianami w daninach publicznych w 2021 roku. Zaproszonymi szkoleniowcami byli eksperci z Deloitte Polska.

Forum Oświaty Samorządowej (3 lutego)

Przedmiotem spotkania były arkusze organizacyjne szkół.

Forum Gospodarki Komunalnej Województwa Pomorskiego (9 lutego)

Temat spotkania związany był z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach.

Pomorskie Forum Pomocy Społecznej (12 lutego)

Tematem spotkania była nowelizacja prawa zamówień publicznych oraz zagadnienia związane z tym, jak przygotować się do wdrożenia nowych procedur zamówień publicznych w OPS.

Forum Skarbników Samorządów Województwa Pomorskiego (18 lutego)

Tematem spotkania były *covidowe* zmiany w finansach JST, wynikające z wprowadzenia tarcz antykryzysowych.

Spotkanie Forum Pracowników USC (19 lutego)

Tematem spotkania były aktualne problemy dot. rejestracji stanu cywilnego i funkcjonowanie USC.

Spotkanie Forum Rozwiązywania Problemów Uzależnień (23 lutego)

Tematem spotkania było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zastosowanie metody Dialogu Motywującego w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Spotkanie Pomorskiego Forum Pomocy Społecznej (11 marca)

Przedmiotem spotkania były dochody, wydatki, rozchody, przelewy wewnętrzne i zewnętrzne na rachunku VAT w Ośrodkach Pomocy Społecznej. Innymi słowy podstawy rozliczeń w podatku VAT wraz ze zmianami obowiązujące od 1 stycznia 2021 r.

Forum Kadrowe Samorządów Województwa Pomorskiego (17 marca)

Tematem spotkania było rozwiązywanie umów o pracę ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn związanych z kryzysem pandemicznym.

Forum Oświaty Samorządowej Województwa Pomorskiego (17 marca)

Spotkanie poświęcone było konkursom na stanowisko dyrektora szkoły oraz ocenie pracy dyrektora w zadaniach i praktycznych rozwiązaniach JST wynikających z nowelizowanych w lutym 2021 r. przepisów szczególnych.

Forum Skarbników Samorządów Województwa Pomorskiego (23 marca)

Przedmiotem spotkania było repetytorium z dotacji podmiotowych udzielanych z budżetu JST dla szkół i przedszkoli. Zaproszoną ekspertką była trenerka zarządzania oświatą z wieloletnim doświadczeniem zawodowym na wszystkich szczeblach administracji oświatowej.

 Spotkanie Forum Przewodniczących Rad Gmin i Powiatów Pomorza
Jurata lipiec 2021

Forum Przewodniczących Rad Gmin i Powiatów Pomorza (30 marca)

Spotkanie przebiegało w dwóch częściach. Pierwsza poświęcona została wystąpieniu rzecznika prasowego Głównego Urzędu Statystycznego w Gdańsku, który przedstawił przewodniczącym informacje związane ze spisem powszechnym. Dalsza część spotkania została poświęcona oświadczeniom majątkowym.

Forum Sekretarzy Samorządów Województwa Pomorskiego (31 marca)

Tym razem sekretarze spotkali się aby rozważyć temat raportu o stanie gminy w oparciu o nowe orzecznictwo. Spotkanie zostało objęte opieką merytoryczną kancelarii Dr Krystian Ziemiński & Partners.

Spotkanie Forum Skarbników Samorządu (27 kwietnia)

Spotkania Forum Skarbników poświęcone było tematyce finansów samorządowych.

Spotkanie Forum Przewodniczących Rad (16-17 lipca)

16-17 lipca 2021 roku przewodniczący spotkali się w Juracie. Frekwencja dopisała, w spotkaniu udział wzięło trzydziestu uczestników.

Spotkanie Forum Przewodniczących Rad (10-11 września)

W dniach 10-11 września w Skórczu odbyło się kolejne spotkanie z zachowaniem ścisłych zasad reżimu sanitarnego. Uczestnicy spotkania odwiedzili najnowocześniejszy w tej części Europy zakład produkcyjny oraz centrum dystrybucyjne firmy Iglotex.

 Spotkanie Forum Przewodniczących Rad (10-11 września) FRDL Gdańsk

Pozostałe spotkania:

- Spotkania Forum Pracowników USC: 14 kwietnia, 23 września, 8 grudnia.
- Spotkania Pomorskiego Forum Pomocy Społecznej: 22 kwietnia, 14 maja, 21-22 czerwca, 23 września, 21 października, 29 listopada, 8 grudnia.
- Spotkania Forum Skarbników Samorządów: 25 maja, 28 czerwca, 23-24 września, 13 października, 10 listopada, 10 grudnia.
- Spotkania Forum Kadrowego Samorządów Województwa Pomorskiego:
 - 27 czerwca, 16 listopada.
- Spotkanie Forum Oświaty Samorządowej: 30 czerwca, 6 października.
- Spotkania Forum Rozwiązywania Problemów Uzależnień: 3 lipca.
- Spotkanie Forum Sekretarzy Samorządów Województwa Pomorskiego: 1-2 lipca.
- Spotkanie Forum Gospodarki Komunalnej, 9 września.

Forum koordynatorów ds. dostępności

W 2021 roku uruchomiono pierwsze ogólnopolskie **forum koordynatorów ds. dostępności jednostek sektora finansów publicznych**, w którym uczestniczą przedstawiciele wszystkich województw. Członkami są przede wszystkim pracownicy gmin i powiatów zajmujący się dostosowywaniem swoich jednostek do przepisów i zasad dostępności cyfrowej, architektonicznej i komunikacyjnej. Forum spotyka się dwa razy w kwartale, w formule online. Należy do niego ponad 180 osób.

III Krajowy Kongres Forów Skarbników

Krajowy Kongres Forów Skarbników to coroczne wydarzenie organizowane przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego oraz Krajową Radę Forów Skarbników JST.

III edycja wydarzenia odbyła się w dniach 11–12 maja 2021 roku, w formule online. Inicjatorami wydarzenia są skarbnicy zrzeszeni w regionalnych Forach, które aktywnie działają przy Ośrodkach FRDL w całej Polsce. Celami Kongresu są integracja środowiska zawodowego skarbników, wymiana doświadczeń oraz debata w gronie eksperckim wokół najbardziej aktualnych zagadnień istotnych dla sprawnego funkcjonowania i zarządzania JST z punktu widzenia roli i zadań Skarbnika.

Kongres rozpoczął się od debaty na temat stanu finansów samorządowych, w której udział wzięli: Michał Cieślak, Minister – Członek Rady Ministrów, Zygmunt Frankiewicz, Senator i Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Mirosław Legutko, Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie i Przewodniczący Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych. Debatę moderował dr Cezary Trutkowski, Prezes Zarządu FRDL.

W dalszej części programu znalazły się tematy dotyczące finansów samorządowych, uwzględniające wyjątkową sytuację pandemii:

- wpływ pandemii na budżety samorządowe,
- wieloletnie planowanie finansowe i zarządzanie długiem,
- planowanie finansowe w kontekście inwestycji,
- utrzymanie dochodów własnych,
- finansowanie oświaty i gospodarki odpadami,
- wiele innych, aktualnie istotnych dla samorządu, dotyczących m.in. rachunkowości i sprawozdawczości budżetowej, systemu korekcyjno-wyrównawczego dochodów, udzielania dotacji czy podatku VAT.

Kongres jest miejscem wymiany dobrych praktyk wśród skarbników samorządowych, daje też możliwość debaty z przedstawicielami władz centralnych i instytucji finansowych – mówił Cezary Trutkowski, Prezes Zarządu FRDL. – Chcemy podkreślić, że skarbnicy samorządowi są niezwykle ważną grupą zawodową z punktu widzenia budowy przejrzystych mechanizmów gospodarki finansowej samorządów terytorialnych w Polsce.

V Krajowy Kongres Forów Sekretarzy

 V Krajowy Kongres Forów Sekretarzy

V Krajowy Kongres Sekretarzy, organizowany przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego, odbywał się 28 i 29 września 2021 roku. Wydarzenie powróciło po dwóch latach przerwy w wersji hybrydowej – w Hotelu Marriott w Warszawie oraz online.

Krajowy Kongres Sekretarzy jest dorocznym, ogólnopolskim przedsięwzięciem o charakterze otwartym. W wydarzeniu biorą udział nie tylko sekretarze, lecz także inni pracownicy jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.

Organizowane przez FRDL wydarzenie dotyczy bieżących aspektów funkcjonowania samorządu. Rolą sekretarzy jest zapewnienie prawidłowej pracy urzędów gminnych, miejskich, powiatowych i wojewódzkich, którymi kierują, dlatego poruszana podczas Kongresu tematyka ma ogromne znaczenie dla wszystkich samorządów.

Krajowy Kongres Sekretarzy to wymiana doświadczeń i poglądów oraz debata w gronie eksperckim wokół najbardziej aktualnych zagadnień istotnych dla sprawnego funkcjonowania i zarządzania JST, z punktu widzenia roli i zadań sekretarza. Wymiana informacji, ciągła nauka i aktualizacja wiedzy są niezbędne do prawidłowego wykonywania obowiązków samorządowych w zmieniających się warunkach.

W 2021 roku nie mogło zabraknąć tematyki nawiązującej do rzeczywistości pandemicznej. W ciągu dwóch dni obrad uczestnicy nie tylko podsumowali ostatni rok, lecz także zastanawiali się nad skutkami minionych zdarzeń i sformułowali wnioski na najbliższą przyszłość. Kongres był także jedną z niewielu okazji do wysłuchania Menedżerów Urzędów z innych krajów, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami w adaptowaniu realizowanych usług do sytuacji pandemicznej.

Podczas Kongresu Fundacja zaprezentowała też dwa raporty z badań sekretarzy przeprowadzonych we współpracy z Radą Europy: *Skuteczny urząd samorządowy 2021 – raport z badania Sekretarzy jednostek samorządu terytorialnego* oraz *Wpływ pandemii na działalność jednostek samorządu terytorialnego*.

W ramach Kongresu organizatorzy zaplanowali również blok międzynarodowy – prezentacje sekretarzy (City Managerów) z krajów Europy i USA, którzy opowiedzieli o swoich doświadczeniach związanych z funkcjonowaniem administracji lokalnej w okresie pandemicznym. Była to wyjątkowa okazja do tego, aby porozmawiać o tym, jak pandemia Covid-19 wpłynęła na działania samorządu terytorialnego w różnych krajach.

Podczas Kongresu zaprezentowano oraz uroczyście wręczono polskim samorządom Europejski Znak Jakości Zarządzania w Samorządzie Terytorialnym (ELOGE). Fundacja jest akredytowaną przez Radę Europy instytucją, wdrażającą znak ELOGE wśród polskich JST.

Oba kongresy realizowane były we współpracy z Krajowymi Radami Forów Sekretarzy oraz Skarbników, a także szeregiem instytucji patronujących i wspierających, takich jak: Rada Europy, ICMA, Krajowa Rada RIO, Ministerstwo Finansów, UZP, GUS, PIP, ogólnopolskie związki samorządowe. Włączyli się również partnerzy medialni i biznesowi.

 Spotkanie Zarządu Krajowej Rady Forów Sekretarzy z Ministrem Michałem Cieślakiem kwiecień 2021

ROZDZIAŁ III

PROJEKTY KRAJOWE

ROZDZIAŁ III. PROJEKTY KRAJOWE

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego inicjuje i prowadzi innowacyjne projekty o charakterze edukacyjnym, badawczym, wdrożeniowym i doradczym na rzecz budowy więzi lokalnych i rozwoju kapitału społecznego wspólnot lokalnych. Wszystkie projekty są realizowane we współpracy ze społecznościami lokalnymi, administracją samorządową (w tym jednostkami im podległymi) i organizacjami pozarządowymi. Rocznie realizuje kilkadziesiąt projektów na poziomie lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym.

W ramach swojej działalności FRDL w 2021 roku realizowała projekty z zakresu: rozwijania kompetencji kluczowych uczniów skierowane do trenerów oświaty i pracowników, projekty edukacyjne skierowane bezpośrednio do uczniów, aktywizacji zawodowej i walki z wykluczeniem społecznym, ekonomii społecznej, planowania przestrzennego, kompetencji cyfrowych, projekty społeczne oraz skierowane na wsparcie pracowników samorządowych.

W ramach projektów przeprowadzane były również szkolenia, m.in. dla samorządowców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, nauczycieli i uczniów, osób niepełnosprawnych, bezrobotnych czy seniorów. Tematyka szkoleń dotyczyła takich zagadnień jak: aktywizacja społeczna i zawodowa, budowanie partnerstw, przedsiębiorczość, zarządzanie, współpraca pomiędzy uczniami a nauczycielami.

Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny

FRDL od 1 września 2020 roku prowadzi Program Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny. Jego budżet to 26 milionów euro. Program realizowany jest w latach 2020–2024. FRDL, pełniąc rolę lidera, współpracuje w konsorcjum z dwoma partnerami: Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i Fundacją Edukacja dla Demokracji.

W 2021 roku w ramach Programu przeprowadzono dwa konkursy grantowe, podczas których organizacje pozarządowe ubiegały się o dofinansowanie projektów w następujących obszarach:

1. **Ochrona** praw człowieka (w tym kwestie związane z równością płci).
2. **Działanie** na rzecz różnorodności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu.
3. **Budowanie** kultury demokratycznej i zaangażowania obywatelskiego na poziomie lokalnym (w tym kwestie związane z ochroną środowiska).
4. **Wsparcie** rozwoju sektora społecznego.

W 2021 roku przyznano granty na łączną kwotę ok. **11 600 000 euro**. Pierwszy konkurs na projekty tematyczne ogłoszono w marcu 2021 roku. Zostało złożonych 716 wniosków, z czego dofinansowano 170 projektów: 71 małych i 99 dużych grantów. Nabór ciągły na projekty interwencyjne został ogłoszony we wrześniu 2021 roku. Do końca roku złożono 195 wniosków, dofinansowano 15 projektów (kolejne granty przyznawane są w 2022 roku). Obu konkursom grantowym towarzyszyły działania informacyjne i edukacyjne.

Do końca 2021 roku w ramach Programu przeprowadzono:

- konferencję otwierającą Program (600 uczestników),
- cykl 38 szkoleń dla zespołu 14 Konsultantów Regionalnych,
- cykl spotkań informacyjnych w regionach (I konkurs na projekty tematyczne) – 11 spotkań, konsultacje indywidualne, 582 uczestników,
- cykl wydarzeń edukacyjnych dla wnioskodawców (I konkurs na projekty tematyczne) – webinaria, sesje szkoleniowe i inne, 33 wydarzenia, 1230 uczestników,
- cykl 5 spotkań sieciujących – I konkurs, 93 uczestników;
- cykl spotkań informacyjnych (nabór ciągły na projekty interwencyjne) – 4 spotkania, 250 uczestników;
- cykl spotkań dla grantobiorców (I konkurs i nabór ciągły) – 4 spotkania, 526 uczestników;

Program prowadzony jest przy wsparciu 8 Ośrodków Regionalnych FRDL i pracujących w nich 14 Konsultantek i Konsultantów, pozostających w stałym kontakcie z organizacjami wnioskującymi o granty i realizującymi projekty w danym regionie.

Strona internetowa Programu, zawierająca dokumentację wszystkich wydarzeń edukacyjnych oraz konkursów, znajduje się pod adresem: <https://aktywniobywatele-regionalny.org.pl/>.

Strona programu na Facebooku:

<https://www.facebook.com/aktywniobywateleregionalny>

Program Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny jest jednym z dwóch programów wspierających organizacje społeczne w Polsce, a finansowanych ze środków EOG. Siostrzany Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, o budżecie 33 milionów euro, realizowany jest przez konsorcjum w składzie Fundacja im. Stefana Batorego (lider), Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” oraz Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich.

Program Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny finansowany jest przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG i Funduszy Norweskich. Celami programu są trwałe wzmocnienie organizacji społecznych w Polsce (zwłaszcza działających w małych miejscowościach) oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego, dla którego różnorodność społeczna, równe traktowanie i dialog stanowią będą szczególną wartość.

Nowa jakość konsultacji społecznych w planowaniu przestrzennym

Wielu mieszkańców nie wie, że może mieć wpływ na zagospodarowanie przestrzeni ich miejscowości. To może się zmienić w gminach, które organizują pogłębione konsultacje społeczne dokumentów planistycznych. FRDL oferuje wsparcie finansowe i eksperckie w tym procesie.

W zwiększeniu świadomości i zaangażowania mieszkańców może pomóc projekt „Nowa jakość konsultacji społecznych w planowaniu przestrzennym – II edycja”. W ramach tego projektu, finansowanego ze środków UE (POWER, działanie 2.19), gminy mogą otrzymać grant w wysokości do 31 500 złotych na przeprowadzenie pogłębionych konsultacji społecznych dokumentów planistycznych. Pogłębionych, czyli takich, które wykraczają poza wymogi podyktowane ustawą z dn. 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Celem projektu jest przede wszystkim wypracowanie i upowszechnienie innowacyjnych metod i narzędzi prowadzenia pogłębionych konsultacji społecznych w planowaniu przestrzennym. Konsultacje społeczne dają możliwość wypowiedzenia się wszystkim zainteresowanym osobom i stanowią ważny głos w dyskusji o przyszłości miejscowości, w której mieszkają. Ich przeprowadzenie przyczynia się do zwiększenia nie tylko jakości dokumentów planistycznych przyjmowanych przez JST, lecz także umiejętności pracowników JST w zakresie włączania społeczności lokalnych w procesy planistyczne.

Dzięki zróżnicowanym narzędziom konsultacje można było prowadzić pomimo ograniczeń związanych z koronawirusem. W dobie zagrożenia wywołanego Covid-19 umożliwiono gminom realizację zaplanowanych działań w formie zdalnej lub za pomocą alternatywnych technik.

PROJEKTY W REALIZACJI W 2021 ROKU:

LP	Nazwa projektu	Ośrodek główny	Główna dziedzina	Realizacja od:	Realizacja do:	Institucja zlecająca
1.	Dziecko pod opieką – idziemy do pracy	Bydgoszcz	aktywizacja zawodowa i powrót na rynek pracy	01.03.2018	30.04.2022	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
2.	Dziecko pod opieką – to Twój czas na pracę i powrót na rynek pracy	Bydgoszcz	aktywizacja zawodowa i powrót na rynek pracy	01.03.2018	30.04.2022	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
3.	Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)	Biuro Zarządu	strategiczne planowanie w ukraińskich jst, wsparcie procesu decentralizacji w Ukrainie	15.07.2016	31.03.2022	Cooperative Housing Foundation (Global Communities)
4.	Nowa jakość konsultacji społecznych w planowaniu przestrzennym – II edycja	Biuro Zarządu	konsultacje społeczne w planowaniu przestrzennym	02.01.2019	31.03.2022	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
5.	MOWES2 – Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Krakowski Obszar Metropolitalny	Kraków	ekonomia społeczna	01.02.2020	31.01.2023	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości
6.	MOWES2 – Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Małopolska Zachodnia	Kraków	ekonomia społeczna	01.02.2020	30.10.2022	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości
7.	Młodzież solidarna z dziedzictwem	Kraków	kompetencje społeczne młodzieży	01.09.2019	30.06.2022	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
8.	Mamy na siebie plan! Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców gminy Bieliny	Kielce	pomoc społeczna	01.08.2019	30.07.2022	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
9.	COMPASS – competencies supporting youth innovative entrepreneurship	Kraków	przedsiębiorczość młodzieży	01.09.2019	30.06.2022	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Narodowa Agencja Programu Młodzież
10.	Rozkręcamy społeczny biznes!	Zielona Góra	ekonomia społeczna	01.10.2018	30.06.2022	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
11.	INFOTECH – wysokie standardy kształcenia zawodowego w #puszczykrzemowej	Białystok	szkolnictwo zawodowe	01.09.2019	28.02.2022	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
12.	INFOTECH – wysokie standardy kształcenia zawodowego w #puszczykrzemowej 2.0	Białystok	szkolnictwo zawodowe	01.04.2020	30.09.2022	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
13.	Powiatowa Akademia Sukcesu Ucznia Szkoły Zawodowej	Katowice	doradztwo zawodowe, kursy zawodowe i studia podyplomowe dla nauczycieli, wyposażenie pracowni szkolnych	01.09.2018	31.03.2022	Województwo Śląskie

14	Program podnoszenia kompetencji w zakresie tworzenia i prowadzenia instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 w województwie lubelskim	Lublin	edukacja, ustawa żłobkowa	01.04.2021	30.09.2022	Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
15	Stworzenie inkubatora innowacji społecznych w obszarze wykluczenia społecznego	brak	wykluczenie społeczne, innowacje społeczne	01.03.2020	28.02.2023	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
16	Kluczowe umiejętności – praktyczne możliwości	Białystok	kształcenie zawodowe	01.07.2020	31.08.2022	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
17	BIT: Bony na Innowacje Technologiczne – wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych pracowników instytucji kultury w podregionie nowotarskim	Kraków	innowacje technologiczne w sektorze kultury	01.01.2020	29.06.2022	Ministerstwo Cyfryzacji
18	Youth Impact	Biuro Zarządu	ewaluacja	01.04.2019	30.07.2022	FMO EOG/Ecorys
19	Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja	Opole	pomoc społeczna	01.05.2018	31.12.2022	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Opole
20	Świętokrzyski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	Kielce	ekonomia społeczna	01.09.2019	31.03.2023	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
21	Inkubator Włączenia Społecznego	Kraków	wykluczenie społeczne, innowacje społeczne	01.10.2020	30.09.2023	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
22	Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny	Biuro Zarządu	społeczeństwo obywatelskie	05.11.2019	31.12.2024	FMO EOG
23	Wdrażanie idei dostępności w jednostkach administracji publicznej województwa lubelskiego	Lublin	dostępność, dostępny urząd	01.03.2021	30.06.2022	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
24	COOLSKILLS – cultural heritage as a fountain of modern youth skills	Kraków	innowacje, kultura	01.04.2021	31.03.2023	Agencja Narodowa Erasmus+ (Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji)
25	Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – III edycja	Opole	pomoc społeczna	01.01.2021	30.09.2023	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
26	Projekt GÓRNOlotni Seniorzy – wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnością z terenu gminy Górno	Kielce	usługi społeczne	01.07.2021	30.06.2023	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
27	Modelowe rozwiązania wzmacniające udział obywateli w decydowaniu o sprawach lokalnych	Biuro Zarządu	społeczeństwo obywatelskie	01.02.2021	31.01.2024	FMO EOG
28	RATIO – Działania regionalne na rzecz wprowadzania innowacji do programów operacyjnych	Kraków	innowacje	01.10.2021	31.03.2023	Sekretariat Techniczny Interreg Europa

PROJEKTY ZAKOŃCZONE W 2021 ROKU

LP	Nazwa projektu	Ośrodek główny	Główna dziedzina	Realizacja od:	Realizacja do:	Institucja zlecająca
1.	Pomorska Szkoła Trenerów Wsparcia Oświaty	Gdańsk	kompetencje kluczowe uczniów, edukacja trenerów oświaty	01.08.2018	31.03.2021	Ministerstwo Edukacji Narodowej
2.	Bądź aktywny II – kompleksowy program rozwoju usług asystenckich oraz wsparcia aktywności społecznej skierowany do osób z dysfunkcjami słuchu z terenu woj. opolskiego	Opole	usługi asystenckie dla osób niesamodzielnych, rozwój aktywności społecznej i kulturalnej osób z dysfunkcją słuchu	01.01.2018	30.06.2021	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
3.	Lepsza przyszłość	Kielce	pomoc społeczna	01.09.2019	30.11.2021	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
4.	COFFEE – Cooperation for fair economy and education	Kraków	młodzież	01.11.2018	31.03.2021	Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) Komisji Europejskiej
5.	Kawa z wartościami	Kraków	współpraca międzynarodowa	01.02.2019	31.03.2021	Narodowy Instytut Wolności
6.	Doświadczam, rozumiem, tłumaczę – ŻEROM rozwija kompetencje kluczowe	Kielce	rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo	01.06.2020	31.12.2021	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

ROZDZIAŁ IV

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

ROZDZIAŁ IV. PROJEKTY MIĘDZYNARODOWE ORAZ ROZWÓJ DEMOKRACJI LOKALNEJ I SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO ZA GRANICĄ

Działalność międzynarodowa Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego skupia się na promocji Polski, jej osiągnięć w sferze reformowania społeczeństwa, gospodarki i państwa oraz aktywizacji młodzieży.

W ostatnich latach najwięcej działań FRDL za granicą realizowanych jest na rzecz Ukrainy. Fundacja od blisko 20 lat wspiera tam reformy demokratyczne na szczeblu lokalnym oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Projekty realizowane obecnie we współpracy z Ukrainą koncentrują się na przekazywaniu najlepszych doświadczeń i dobrych praktyk w obszarze polskiej samorządności lokalnej oraz rozwoju współpracy transgranicznej pomiędzy polskimi gminami a ukraińskimi gromadami.

Fundacja zaangażowana jest także w projekty służące aktywizacji młodzieży, poprzez rozwijanie kompetencji sprzyjających przedsiębiorczości innowacyjnej oraz ewaluację efektywności działań podmiotów angażujących się w aktywizację zawodową młodzieży. Należy tu także wypracowanie metod i narzędzi aktywizacji młodzieży w sektorze przedsiębiorczości społecznej, która respektuje zasady sprawiedliwego handlu.

Ośrodek regionalny w Krakowie prowadzi projekt mający na celu identyfikację potencjału innowacyjnego małych i średnich przedsiębiorstw z obszarów wiejskich i terenów o małej gęstości zaludnienia. Od 2021 roku Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji realizuje również projekt ukierunkowany na rozpoznanie w skali międzynarodowej metod, narzędzi, dobrych praktyk w zakresie edukacji kulturalnej i edukacji z zakresu dziedzictwa kulturowego młodzieży, które wzmacniają rozwój kompetencji i aktywności społecznej młodzieży, myślenie oraz postawy kreatywne, innowacyjne i przedsiębiorcze.

Projekt DOBRE – Decentralization Offering Better Results and Efficiency

Rok 2021 był kolejnym, szóstym już rokiem realizacji w Ukrainie projektu Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE). Jest to jeden z największych i najważniejszych programów wspierających demokratyczne przemiany w tym kraju, stanowiący odpowiedź na najistotniejsze wyzwania, jakie stoją przed tym krajem w związku z decentralizacją władzy publicznej i reformą samorządu terytorialnego. Program finansowany jest przez Amerykańską Agencję ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID) i realizowany przez międzynarodowe konsorcjum, w którym rolę lidera pełni Global Communities. Poza Global Communities i FRDL należą tu następujące organizacje: Ukraine Crisis Media Center (Ukraina), SocialBoost (Ukraina), Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (Polska) oraz National Democratic Institute (USA).

Projekt DOBRE –
Zaproszenie do udziału
w konsultacjach
społecznych

Głównym celem DOBRE jest wsparcie i wzmocnienie zarządzania na poziomie lokalnym, stworzenie lepszych warunków dla rozwoju nowopowstałych ukraińskich jednostek terytorialnych, zwiększenie zaangażowania obywateli w podejmowanie decyzji oraz zapewnienie przejrzystości i rozliczalności działań administracji publicznej. Działania projektowe są prowadzone wielotorowo i zapewniają kompleksową pomoc (merytoryczną i finansową) zarówno samorządom, jak i społecznościom lokalnym. Poza głównymi działaniami skoncentrowanymi na wsparciu doradczym w zakresie najważniejszych aspektów funkcjonowania samorządów (strategicznego planowania, rozwoju gospodarczego, poprawy jakości usług publicznych, zarządzania finansowego, planowania przestrzennego), program obejmuje dodatkowe komponenty: edukacyjny – skierowany do młodzieży, kobiet i lokalnych liderów; rozwijanie sektora edukacji na potrzeby administracji publicznej i wsparcie technologiczne, a także kampanię medialną – adresowaną do ukraińskiego społeczeństwa.

Do 2020 roku program DOBRE był realizowany w 75 tzw. skonsolidowanych gromadach, zlokalizowanych w 7 obwodach Ukrainy: dnipropropietrowskim, iwanofrankowskim, charkowskim, chersońskim, kirowohradzkim, mikołajowskim oraz tarnopolskim. W 2020 roku, w związku z ogromnym zainteresowaniem ukraińskich samorządów, sponsor programu (USAID) podjął decyzję o jego przedłużeniu i rozszerzeniu, dzięki czemu wsparciem zostało objętych kolejnych 25 ukraińskich gromad z dodatkowych trzech

obwodów: zaporoskiego, czerniowieckiego oraz czernichowskiego. W sumie więc beneficjentami DOBRE jest aż 100 samorządów i społeczności lokalnych.

FRDL realizuje jeden z najważniejszych komponentów programu DOBRE, polegający na wsparciu ukraińskich jednostek w zakresie przygotowywania strategicznych planów rozwoju. Z uwagi na to, że budowanie zaufania społecznego wobec wprowadzanych reform oraz nowych struktur samorządowych jest bardzo istotnym aspektem programu, Fundacja szczególnie naciska na stosowanie partycypacyjnych metod.

Działania FRDL w programie opierają się na **Modelu Partycypacyjnego Planowania Strategicznego FRDL**, wypracowanym i przetestowanym przez Fundację w wielu projektach zrealizowanych w Polsce i za granicą. Model ten został następnie dostosowany do realiów ukraińskich oraz potrzeb DOBRE i z powodzeniem użyty w aktualnie realizowanym programie. Co więcej, sądząc po metodach pracy w innych programach pomocowych funkcjonujących w [JF2] Ukrainie, można uznać, że model FRDL został szeroko rozpowszechniony.

Pomimo trwającej pandemii Covid-19 i kolejnych fal koronawirusa, w 2021 roku udało się zrealizować wszystkie zaplanowane wcześniej działania. Na przełomie lat 2020 i 2021 FRDL rozpoczęła współpracę z ostatnią grupą 25 samorządów, zrekrutowaną w ramach rozszerzenia projektu z trzech dodatkowych obwodów: zaporoskiego, czerniowieckiego oraz czernichowskiego. Prace zrealizowane w 2021 roku przez konsultantów FRDL obejmowały przeprowadzenie we wszystkich tych gromadach najpierw tzw. diagnoz lokalnych, a następnie procesów partycypacyjnego planowania strategicznego, prowadzących do wypracowania 25 strategii zrównoważonego rozwoju. W tym samym roku udało się także zapewnić wsparcie mentoringowe w zakresie wdrażania strategii 61 innym jednostkom, dla których dokumenty strategiczne zostały opracowane we wcześniejszych latach realizacji projektu DOBRE.

Efektami działań FRDL w latach 2016–2021 w ramach programu DOBRE są m.in.:

- opracowanie 105 raportów diagnostycznych, opisujących zidentyfikowane potencjały i problemy lokalne, stosowane w jednostce praktyki zarządcze oraz możliwe obszary wsparcia,
- przygotowanie 92 strategii zrównoważonego rozwoju, wypracowanych metodami partycypacyjnymi,
- objęcie 61 jednostek wsparciem mentoringowym (doradczym) w zakresie monitorowania i wdrażania strategii rozwoju,
- zrealizowanie 24 sesji warsztatowych w ramach „Akademii Przywództwa” (dla 8 grup i 160 uczestników),
- 13 wizyt studyjnych do Polski (dla 269 uczestników, głównie przedstawicieli ukraińskich samorządów),
- działania upowszechniające metody partycypacyjnego strategicznego planowania i zarządzania oraz dotychczasowe doświadczenia wypracowane w ramach programu

DOBRE (poradnik na temat partycypacyjnego planowania strategicznego dla ukraińskich JST, konferencje, warsztaty, panele dyskusyjne).

Od początku realizacji programu DOBRE w działaniach prowadzonych przez FRDL wzięło udział ponad 15 tysięcy obywateli Ukrainy, w tym: samorządowcy, lokalni liderzy i aktywiści, przedstawiciele lokalnych instytucji i organizacji, przedsiębiorcy, młodzież oraz inni członkowie lokalnych społeczności.

W tym miejscu powinno znaleźć się zdjęcie ilustrujące działania FRDL w ramach programu DOBRE, jednak nie możemy go opublikować, aby nie narażać na dodatkowe niebezpieczeństwo naszych ukraińskich partnerów, beneficjentów i współpracowników.

Projekt YOUTH IMPACT – walka z bezrobociem wśród młodzieży

Celem projektu jest wsparcie rozwoju podmiotów działających na rzecz aktywizacji zawodowej, wsparcia zatrudnienia i przedsiębiorczości młodzieży w zakresie systematycznej ewaluacji własnych działań, w tym ewaluacji wpływu.

W ramach projektu, w pierwszym kwartale 2021 roku, przeprowadzono kurs skierowany do osób realizujących projekty z zakresu wsparcia zatrudnienia młodzieży (15–24 lat). Kurs odbywał się w formule blended-learning, czyli obejmował kurs e-learningowy realizowany na platformie Moodle i warsztaty online z trenerami na platformie Zoom. Zajęcia warsztatowe odbywały się w dwóch grupach po 12 osób, co dwa tygodnie w lutym i marcu. Uczestniczyli w nich przedstawiciele rozmaitych organizacji z różnych części Polski, których łączy chęć rozwoju w zakresie ewaluacji, by lepiej prowadzić projekty skierowane do młodych ludzi.

W drugim kwartale 2021 roku zespół Youth Impact uruchomił I edycję Programu Doskonalenia Badań Ewaluacyjnych, w ramach którego młodzi ewaluatorzy mogli otrzymać wsparcie merytoryczne i finansowe, niezbędne przy ewaluacji projektu wspierającego zatrudnienie lub przedsiębiorczość młodzieży. Do programu zakwalifikowano pięć osób, które w czerwcu rozpoczęły pracę pod nadzorem merytorycznym Moniki Bartosiewicz-Niziołek, członkini zespołu Youth Impact i prezeski Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego. Wyniki ewaluacji przeprowadzonych przez uczestników programu będą prezentowane w 2022 roku.

W miesiącach letnich polski zespół Youth Impact wspierał słowackich partnerów w ich pracach nad stworzeniem narzędziownika [JF2] i kursu e-learningowego w zakresie ewaluacji projektów wspierających przedsiębiorczość młodzieży (15–24 lat). Napisany w języku angielskim materiał został – po wprowadzeniu uwag i poprawek partnerów konsorcjum Youth Impact – przetłumaczony na języki polski, czeski i słowacki, złożony graficznie, a następnie opublikowany na stronie: www.youth-impact.eu. Na tej stronie opublikowano również dwa pogłębione teksty eksperckie, przygotowane przez specjalistów z polskiego zespołu.

Jesienią w ramach projektu odbyła się konferencja naukowa – **III Międzynarodowy Kongres Ewaluacyjny**, który Fundacja współorganizowała wraz z Polskim Towarzystwem Ewaluacyjnym. Konferencji przyświecała idea ewaluacji jako formy przekraczania granic. W Kongresie wzięli udział polscy i zagraniczni ewaluatorzy, którzy w trakcie dyskusji wymieniali się doświadczeniami na temat roli ewaluacji we współczesności.

Ponadto jesienią uruchomiono II edycję Programu Doskonalenia Badań Ewaluacyjnych. Do udziału zakwalifikowano sześć osób – początkujących ewaluatorów, którzy otrzymają podobne wsparcie, co uczestnicy I edycji, i będą rozwijać swoje projekty badawcze do końca maja 2022 roku.

W listopadzie rozpoczął się kurs blended-learning, skierowany do osób realizujących projekty z zakresu wspierania przedsiębiorczości młodzieży (15–24 lat). Został zrealizowany w podobnej formule, co kurs wiosenny. Materiały z obydwu kursów, w atrakcyjny sposób prezentujące wiedzę na temat ewaluacji, można znaleźć na platformie: <https://moodle.youth-impact.eu/>

Kongres Ewaluacyjny

Projekt Youth Impact realizowany jest od kwietnia 2019 roku do lipca 2022 roku przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego, we współpracy z Channel Crossing (Czechy, lider projektu), PEDAL Consulting (Słowacja) i Forschungsinstitut für Innovative Arbeitsgestaltung und Prävention (Niemcy). Finansowanie zapewnia Fundusz na Rzecz Zatrudnienia Młodzieży z Funduszy Norweskich i EOG. Fundusz ten został powołany przez Islandię, Norwegię i Liechtenstein w celu promowania zrównoważonego i wysokiej jakości zatrudnienia młodzieży w Europie.

Modelowe rozwiązania wzmacniające udział obywateli w decydowaniu o sprawach lokalnych

Celem projektu jest analiza przyczyn i mechanizmów oddzielających władze samorządowe od społeczności lokalnej oraz sformułowanie odpowiedzi na pytanie: jak aktywować i wzmacniać kulturę demokratyczną i świadomość obywatelską, aby w sposób trwały zwiększyć udział obywateli w podejmowaniu decyzji w zakresie polityki publicznej.

Osiągnięcie tego celu jest możliwe poprzez:

- diagnozę demokracji lokalnej w Polsce, wskazującą najważniejsze mechanizmy blokujące i/lub wzmacniające partycypację obywatelską w podejmowaniu decyzji na poziomie lokalnym; w ramach diagnozy przeprowadzone zostaną kompleksowe badania w dwóch regionach, obejmujące m.in. wywiady indywidualne, wywiady grupowe i badania ankietowe;
- opracowanie modelowych rozwiązań zwiększających zaangażowanie obywatelskie oraz wytycznych i zaleceń dla decydentów na szczeblu samorządowym;
- opracowanie wytycznych, rekomendacji i propozycji rozwiązań systemowych służących wzmacnianiu mechanizmów partycypacji obywatelskiej i budowaniu kapitału społecznego na poziomie lokalnym.

W lutym 2021 roku rozpoczęto realizację projektu. W ramach działań merytorycznych wyłoniono zespół ekspertów, który podczas regularnych spotkań wypracował aparat pojęciowy i metodologię raportów, doprecyzował typ źródeł i podejście naukowe. Na tej podstawie powstały dwa raporty typu desk research i cztery raporty sektorowe, które zostaną opublikowane w publikacji zbiorczej pod koniec realizacji projektu.

Jesienią rozpoczęto prace nad metodologią badań jakościowych i ilościowych, opracowaniem narzędzi badawczych oraz wyborem jednostek, w których zostaną przeprowadzone badania, zaplanowane na wiosnę 2022 roku.

Projekt „Wspólne możliwości. Modelowe rozwiązania wzmacniające udział obywateli w decydowaniu o sprawach lokalnych” jest realizowany od lutego 2021 roku i potrwa do stycznia 2024 roku. Projekt otrzymał finansowanie z Funduszy EOG, w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny.

Projekt COMPASS – kompetencje wspierające przedsiębiorczość innowacyjną młodzieży

Projekt COMPASS został opracowany na podstawie rekomendacji z ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego, które szczególny nacisk kładą na konieczność rozwoju kompetencji społecznych, które sprzyjają myśleniu innowacyjnemu oraz rozwojowi przedsiębiorczości innowacyjnej. W tym celu FRDL MISTiA nawiązała współpracę z organizacjami, które mają doświadczenie w obszarze pracy z młodzieżą, rozwijania innowacji i budowania przedsięwzięć innowacyjnych w biznesie: Pedal Consulting (Słowacja), Fondatsiya za Reforma v Mestnoto Samoupravlenie (Bułgaria) i Edu-Centrum (Czechy). Wspólny projekt realizowany jest od września 2019 do czerwca 2022 roku w ramach programu Erasmus+, a jego budżet wynosi 68 000 euro.

Projekt ma na celu wspieranie budowania potencjału osób pracujących z młodzieżą w zakresie rozwoju kompetencji sprzyjających przedsiębiorczości innowacyjnej. Koncentruje się na opracowaniu materiałów edukacyjnych dla personelu pracującego z młodzieżą, ułatwiających realizację działań edukacyjnych w zakresie innowacji i przedsiębiorczości. Rezultatem projektu będzie podręcznik COMPASS Toolkit dla nauczycieli, edukatorów młodzieżowych, trenerów i coachów, stanowiący praktyczny zbiór narzędzi edukacyjnych (opis kompetencji w zakresie przedsiębiorczości innowacyjnej oraz dobre praktyki w pracy z młodzieżą). W 2021 roku odbyły się 4 spotkania zdalne partnerów i 1 stacjonarne (w listopadzie w Sofii).

Projekt Inkubator Włączenia Społecznego

Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (Działanie 4.1: Innowacje społeczne) przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Reguńskiego – Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji, oraz Centrum Ewaluacji i Analiz Polityk Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, w okresie od 1 października 2020 roku do 30 września 2023 roku.

Celem projektu jest wsparcie i upowszechnienie innowacyjnych pomysłów, które przyczynią się do rozwiązania problemów osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem z życia społecznego. Projekt zakłada udzielenie łącznie 60 grantów na innowacje społeczne, o maksymalnej kwocie pojedynczego grantu do 100 000 zł, oraz upowszechnienie 6 najciekawszych pomysłów.

Inkubator dzięki swojej formule stwarza możliwość opracowania i sprawdzenia autorskiego rozwiązania z obszaru włączenia społecznego, dając możliwość eksperymentowania w bezpiecznym środowisku. O otrzymanie grantu mogą starać się podmioty

z całego kraju niezależnie od sektora działalności, zarówno organizacje pozarządowe, podmioty publiczne i prywatne, jak i osoby indywidualne.

W ramach projektu FRDL odpowiada za działania animacyjne w związku z ogłoszonym w marcu 2021 roku naborem wniosków, a także za ocenę formalną, konsultacje społeczne i upowszechnianie innowacji. Zespół FRDL jest również zaangażowany w proces oceny merytorycznej i strategicznej innowacyjnych pomysłów.

Rok 2021 minął pod znakiem aktywnych działań promocyjnych podejmowanych przez FRDL, w tym spotkań animacyjno-inspirujących pt. „Śniadanie przy innowacjach” (w formach online i stacjonarnej) i webinarów pt. „Warsztat z innowacją”. Łącznie w roku 2021 zorganizowano 24 takie spotkania, a uczestniczyło w nich 314 osób z całego kraju.

Do końca roku 2021 złożono łącznie 170 wniosków w ramach otwartego naboru, z czego 23 zostały zarekomendowane do uzyskania grantu. W tym czasie odbyły się 2 posiedzenia Rady Innowacji Społecznych oraz 5 posiedzeń Komisji Oceny Innowacji.

Dzięki uzyskanemu wsparciu, w minionym roku realizację nowatorskich pomysłów w Inkubatorze rozpoczęło 5 innowatorów. Wśród innowacji były m.in.: prototyp udoskonalonej wersji amortyzowanego, lekkiego wózka inwalidzkiego, prototyp platformy szermierczej, słowno-graficzny przewodnik dla osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, narzędzia dla osób niesłyszących, ułatwiające wejście na rynek pracy sektora IT.

W kolejnym roku planuje się zakończenie trwającego naboru, rozpoczęcie fazy realizacji innowacji przez wszystkich grantobiorców i przejście do upowszechniania najciekawszych pomysłów.

Projekt COFFEE – Cooperation for Fair Economy & Education

W okresie od listopada 2018 do marca 2021 roku FRDL był partnerem projektu COFFEE (Cooperation for Fair Economy & Education), finansowanego przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) Komisji Europejskiej, w ramach programu Erasmus+ Youth Capacity Building. Jego budżet wynosił 149 000 euro. Projekt był realizowany w unikalnej formule partnerstwa międzynarodowego: 6 instytucji z 5 różnych krajów świata, reprezentujących 3 różne sektory (społeczny i ekonomii społecznej, administracji publicznej i samorządów lokalnych oraz sektor przedsiębiorczości i biznesu). Rolę lidera pełniła Fundacja Dzieła Kolpinga w Polsce, a pozostałymi partnerami byli: Fundación Padre Adolfo Kolping A.C. Mexico (Meksyk), Obra Kolping en Honduras (Honduras), Organizatia Centrala a Familiilor Kolping din Romania (Rumunia) i Langen Kaffee GmbH (Niemcy).

Celem projektu było budowanie potencjału organizacji społecznych, które zajmują się aktywizacją zawodową młodzieży w zakresie rozwoju przedsiębiorczości w sektorze ekonomii solidarnej i sprawiedliwego handlu.

Działania projektowe obejmowały m.in. przeprowadzenie serii spotkań i wizyt studyjnych partnerów projektu (w tym na plantacjach kawy w Hondurasie, na targach kawy w Niemczech, w przedsiębiorstwach społecznych w Rumunii) oraz wymiany młodzieży z Polski, Rumunii i Niemiec. W wyniku tych działań powstał film i podręcznik „Fair trade coffee from Honduras”, dostępny w trzech wersjach językowych:

- Hiszpański: <https://youtu.be/bKX6vcz1b0o>
- Angielski: <https://youtu.be/HWZwSBbqM08>
- Polski: <https://youtu.be/uqetZrFfXE0>

Przygotowano również podręcznik dla pracowników młodzieżowych w wersji angielskiej i polskiej pt. „Model of youth leaders development for fair economy and education”.

COOLSKILLS – dziedzictwo kulturowe jako źródło rozwoju nowoczesnych umiejętności młodzieży

Projekt ukierunkowany jest na rozpoznanie w skali międzynarodowej metod, narzędzi, dobrych praktyk w zakresie edukacji kulturalnej i edukacji z zakresu dziedzictwa kulturowego młodzieży, które wzmacniają rozwój kompetencji i aktywności społecznej młodzieży, myślenie oraz postawy kreatywne, innowacyjne i przedsiębiorcze.

Projekt realizowany jest od kwietnia 2021 roku do marca 2023 roku, dzięki współfinansowaniu w ramach programu Erasmus+ Młodzież, Akcja 2 – Partnerstwa strategiczne. Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk. Budżet wynosi 68 000 euro. Rolę lidera pełni FRDL MISTiA, a partnerami są: EduCentrum (Czechy), Vidzemes Planosanas Regions (Łotwa) oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Fihel w Miechowie.

Projekt ma na celu wspieranie budowania potencjału osób pracujących z młodzieżą w odniesieniu do rozwoju kompetencji społecznych, kreatywności i innowacyjności, w oparciu o edukację z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego. Koncentruje się na opracowaniu materiałów edukacyjnych dla personelu pracującego z młodzieżą, ułatwiających realizację działań edukacyjnych w dziedzinie innowacji i przedsiębiorczości. Rezultatem projektu będzie powstanie aplikacji mobilnej jako narzędzia kształcenia kompetencji młodzieży poprzez edukację kulturalną.

W 2021 roku zostały zrealizowane 2 spotkania zdalne partnerów i 2 stacjonarne: w lipcu w Krakowie oraz w grudniu w Cesis (Łotwa). Postępują również prace nad aplikacją.

 COOL SKILLS Łotwa wizyta

ROZDZIAŁ V

**DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA
– jak efektywnie zarządzać gminą**

ROZDZIAŁ V. DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA – JAK EFEKTYWNIIE ZARZĄDZAĆ GMINĄ

Działalność doradcza

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego świadczy profesjonalną i bezpośrednią pomoc doradczą przy tworzeniu strategicznych dokumentów niezbędnych do sprawnego zarządzania jednostką samorządową, pozyskiwania środków zewnętrznych na przedsięwzięcia rozwojowe czy też opracowywania analiz służących poprawie zarządzania w jednostkach samorządowych. Potencjał merytoryczny Fundacji jest efektem długoletniej współpracy z najlepszymi ekspertami w kraju i pozwala na oferowanie profesjonalnych i nowoczesnych usług, odpowiadających na realne potrzeby samorządów, a także partnerów z sektora społecznego i biznesowego. W 2021 roku Fundacja zaangażowana była w przygotowanie **32 strategii rozwoju** lokalnego gmin i powiatów w Polsce.

Poza strategiami rozwoju opracowywano również programy rozwoju oświaty w gminach i audyty oświaty, badania warunków życia i jakości usług publicznych, strategie rozwiązywania problemów społecznych i inne dokumenty.

Do ważniejszych realizowanych usług należały: **Przygotowanie Programu Rozwoju i Optymalizacji Szkolnictwa Zawodowego Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2020–2030, Badania warunków życia i opracowanie Strategii Rozwoju Wyszkowa, Strategia Rozwoju Miasta Oświęcim, Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego i Powiatu Wschowskiego do roku 2030, Usługa przygotowania 7 strategii dla gmin z woj. podkarpackiego i Program Rozwoju Oświaty Skawiny.**

Wiodącym ośrodkiem w działalności konsultingowej był niezmiennie Kraków, którego konsultanci na zlecenie Ministerstwa Rozwoju przygotowali podręcznik dla gmin „Strategia rozwoju – krok po kroku”, który zyskał uznanie samorządów i ekspertów. Warto jednak odnotować, że w 2021 roku większość Ośrodków Regionalnych FRDL realizowała przynajmniej pojedyncze usługi doradcze.

W 2021 roku zrealizowano łącznie 57 krajowych usług konsultingowych.

Poza działalnością odpłatną, bardzo szeroko zakrojone działania doradcze związane z planowaniem strategicznym na szczeblu lokalnym przeprowadzono w Ukrainie, **w ramach projektu DOBRE.** Doradztwo wdrożono również w innych projektach, np. audyty i plany dostępności w ramach regionalnego projektu realizowanego przez ośrodek w Lublinie.

Przykłady działań doradczych:

- **Strategia dla Powiatu Brzeskiego**

Eksperci FRDL MISTiA opracowywali Strategię Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030. Produktem pierwszego etapu prac jest raport diagnostyczny, wskazujący wnioski dla planowania strategicznego, wynikające z analiz danych statystycznych dotyczących sytuacji powiatu.

Odkonduło się też pierwsze spotkanie informacyjno-diagnostyczne z udziałem zarządu powiatu, pracowników starostwa i podległych jednostek organizacyjnych, mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych interesariuszy lokalnych. Dotyczyło ono identyfikacji najważniejszych problemów i potrzeb powiatu brzeskiego oraz jego strategicznych zasobów i potencjałów rozwojowych. Warsztat przeprowadzili: Dawid Hoinkis i Jan Cieplak z Zespołu ds. Doradztwa i Rozwoju. Kolejne spotkania poświęcone będą identyfikacji celów i kluczowych kierunków działań.

- **Strategia dla Miasta Oświęcim**

W związku z upływem horyzontu czasowego Strategii Rozwoju Miasta Oświęcim na lata 2014-2020 rozpoczęto prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju Miasta Oświęcim na lata 2021-2030. Partnerem merytorycznym jest FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji. Zrealizowano już prace diagnostyczne, obejmujące opracowanie raportu diagnostycznego dotyczącego sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta oraz przeprowadzenie sondażowego badania ankietowego wśród mieszkańców. Wnioski z diagnozy stanowiły główny przedmiot dyskusji podczas pierwszego spotkania strategicznego, które odbyło się w czerwcu w Oświęcimskim Centrum Kultury. Warsztat poprowadzili: Wojciech Odzimek – Dyrektor FRDL MISTiA, Dawid Hoinkis – Kierownik Zespołu ds. Doradztwa i Rozwoju oraz Jan Cieplak – specjalista w tymże zespole. Strategia stanowić będzie najważniejszy dokument wskazujący wizję rozwoju miasta oraz kierunki długofalowych działań mających na celu wielopłaszczyznowy rozwój Oświęcimia.

Zrealizowane w 2021 roku działania konsultingowe i badawcze w ośrodkach regionalnych FRDL:

1	Białystok	Doradztwa w zakresie procedury konkursowej na realizację zadania publicznego	01.09.2021	Urząd Gminy Gronowo Elbląskie
2	Białystok	Przygotowanie Programu Rozwoju i Optymalizacji Szkolnictwa Zawodowego Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2020-2030	2-11.2021	Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza w Białymstoku
3	CM Warszawa	Sporządzenie Strategii Rozwoju Gminy Rozprza na lata 2021-2030	01.01.2021-30.03.2021	Urząd Gminy Rozprza
4	CM Warszawa	Przygotowanie Diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy Wyszaków	26.04-31.07.2021	Urząd Miejski w Wyszakowie

5	CM Warszawa	Badanie warunków życia i jakości usług publicznych w Wyszkwowie	26.04-30.09.2021	Urząd Miejski w Wyszkwowie
6	CM Warszawa	Badanie warunków życia i jakości usług publicznych w Mieście Kutno	14.07-24.09.2021	Urząd Miasta Kutno
7	CM Warszawa	Strategia Rozwoju Gminy Słupno na lata 2021-30	15.07-31.03.2021	Urząd Gminy Słupno
8	CM Warszawa	Strategia Rozwoju Gminy Wyszków	19.07-31.03.2021	Urząd Miejski w Wyszkwowie
9	CM Warszawa	Badanie warunków życia i jakości usług publicznych w Michałowicach	2021	Urząd Gminy w Michałowicach
10	Gdańsk	Audyt Oświaty dla Gminy Osiek	30.04.2021	Gmina Osiek
11	Gdańsk	Strategia Rozwoju Gminy Smętowo Graniczne	12.15.2021	Gmina Smętowo Graniczne
12	Gdańsk	Audyt Oświaty dla Gminy Skarszewy i Analiza Arkuszy Organizacyjnych Szkół	30.12.2021	Gmina Skarszewy
13	Kielce	Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pierzchnica	18.11.2020-26.02.2021	GOPS Pierzchnia
14	Kielce	Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bodzentyn na lata 2021-2029	26.11.2020-07.05.2021	MGOPS Bodzentyn
15	Kielce	Przeprowadzenie diagnozy dotyczącej zjawiska przemocy na terenie Gminy Nowiny oraz sporządzenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025	28.01-12.03.2021	GOPS Nowiny
16	Kielce	Opracowanie Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2030	13.04.2021	Powiat Ostrowiecki
17	Kielce	Opracowanie Programu Ochrony Środowiska Gminy Stąporków na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku	26.04-15.12.2021	Gmina Stąporków
18	Kielce	Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierza Wielka na lata 2021-2030	01.07-22.12.2021	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Kazimierza Wielka
19	Rzeszów	Przeprowadzenie Analizy finansowo-organizacyjnej oświaty w Gminie Miasta Sanoka	20.04.2021	Miasto Sanok
20	Rzeszów	Przeprowadzenie Analizy finansowo-organizacyjnej oświaty w Gminie Jarosław	14.05.2021	Gmina Jarosław
21	Rzeszów	Przeprowadzenie Analizy finansowo-organizacyjnej oświaty w Mieście i Gminie Dubiecko	15.10.2021	Miasto i Gmina Dubiecko
22	Szczecin	Opracowanie Audytu funkcjonowania oświaty Gminy Aleksandrów Kujawski	17.02.2021	UG Aleksandrów Kujawski
23	Szczecin	Opracowanie Analizy funkcjonowania oświaty w Gminie Stara Dąbrowa	12.04.2021	UG Stara Dąbrowa
24	Szczecin	Wdrażanie Pracowniczych Programów Kapitałowych dla Gminy Wolin i jej jednostek organizacyjnych, w okresie od 28.01.2021 do 10.04.2021 (II etap)	28.01-10.04.2021	UG Wolin
25	Szczecin	Zbieranie i obróbka danych statystycznych oraz informacji strategicznych strategicznych (w sferze gospodarczej, społecznej, ekologiczno-przestrzennej i administracyjnej) na temat 4 ukraińskich gmin oraz opracowanie analiz SWOT	18.05.2021	FRDL

26	Szczecin	Raport o stanie Gminy Goleniów 2020 rok	07.06.2021	UG Goleniów
27	Szczecin	Opracowanie Diagnozy Gminy Skoki na potrzeby strategii rozwoju	30.09.2021	UG Skoki
28	Szczecin	Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2022-2030 (I etap)	20.12.2021	UMiG Międzyzdroje
29	Szczecin	Doradztwo w opracowaniu wniosku – partnerstwo w Interreg	14.12.2021	Welcome Center Stettiner Haff Passewalk
30	Kraków	Strategia Rozwoju Miasta Oświęcim do 2030 roku	10.12.2021	Miasto Oświęcim
31	Kraków	Strategie dla 7 podkarpackich gmin (Dębowiec, Osiek Jasielski, Brzyska, Kołaczyce, Krempna, Nowy Żmigród i Skołyżyn)	2021	Gminy: Dębowiec, Osiek Jasielski, Brzyska, Kołaczyce, Nowy Żmigród, Skołyżyn, Krempna
32	Kraków	Strategia Rozwoju Gminy Walce na lata 2022-2030	2021	Gmina Walce
33	Kraków	Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Iwanowice na lata 2021-2030	31.05.2021	Gmina Iwanowice
34	Kraków	Strategia rozwoju gminy Czernichów na lata 2021-2030 wraz z badaniem warunków życia i jakości usług publicznych	30.07.2021	Gmina Czernichów
35	Kraków	Strategia Rozwoju Gminy Dębno na lata 2021-2030	31.08.2021	Gmina Dębno
36	Kraków	Strategia rozwoju gminy Szczurowa na lata 2021-2030	30.06.2021	Gmina Szczurowa
37	Kraków	Strategia Rozwoju Gminy Libiąż do roku 2030 (dostosowanie)	30.09.2021	Gmina Libiąż
38	Kraków	Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Mogilany na lata 2021-2030	31.05.2021	Gmina Mogilany
39	Kraków	Program Rozwoju Oświaty w gminie Skawina na lata 2021-2030	31.03.2021	Gmina Skawina
40	Kraków	Strategia rozwoju gminy Zakliczyn na lata 2021-2030 wraz z badaniem warunków życia i jakości usług publicznych	31.03.2021	Gmina Zakliczyn
41	Kraków	Ewaluacja projektu Strategia Rozwoju Gminy Zakliczyn na lata 2021-2030	10.05.2021	Gmina Zakliczyn
42	Kraków	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zakliczyn na lata 2021-2027	31.05.2021	Gmina Zakliczyn
43	Kraków	Audyt oświaty w mieście Biłgoraj	28.02.2021	Miasto Biłgoraj
44	Kraków	Audyt oświaty w gminie Zabierzów - analiza arkuszy organizacyjnych placówek oświatowych na rok szkolny 2020/2021 oraz analiza subwencji oświatowej	2021	Gmina Zabierzów
45	Kraków	Strategia Rozwoju Powiatu Wschowskiego na lata 2021-2030	11.10.2021	Powiat wschowski
46	Kraków	Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030	30.09.2021	Powiat brzeski
47	Kraków	Strategia Rozwoju Gminy Wierzchosławice na lata 2021-2030	31.12.2021	Gmina Wierzchosławice
48	Kraków	Strategia Rozwoju Gminy Biały Dunajec na lata 2021-2030	31.10.2021	Gmina Biały Dunajec
49	Kraków	Strategia Rozwoju Gminy Radłów na lata 2021-2030	29.10.2021	Gmina Radłów
50	Kraków	Strategia Rozwoju Gminy Czarny Dunajec	30.08.2021	Gmina Czarny Dunajec

51	Kraków	Strategia Rozwoju Gminy Tułowice	2021	Gmina Tułowice
52	Kraków	Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów na lata 2018-2023	2021	Gmina Chrzanów
53	Kraków	Audyt oświaty dla Miasta Gorlice	15.12.2021	Miasto Gorlice
54	Katowice	Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Wilkowice	30.06.2021	Gmina Wilkowice
55	Katowice	Badanie Jakości życia mieszkańców Będzin	20.08.2021	Gmina Będzin
56	Katowice	Badanie Jakości życia mieszkańców Dąbrowa Górnicza	10.11.2021	Miasto Dąbrowa Górnicza
57	Katowice	Warsztaty wypracowania założeń programowych Strategii Rozwoju Gminy Wilkowice do 2030 roku	13.12.2021	Gmina Wilkowice

ROZDZIAŁ VI

BADANIA I ANALIZY

ROZDZIAŁ VI. BADANIA I ANALIZY

W połowie 2019 roku w ramach Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego wyodrębniono Centrum Ekspertyzy Lokalnej (CEL), które oprócz realizacji projektów badawczych zorientowanych na tematy związane z demokracją lokalną i samorządnością przygotowuje we współpracy z ekspertami z różnych dziedzin publikacje „ANALIZY CELOWE”, „Opinie i Komentarze FRDL” oraz „Raporty”.

OPINIE I KOMENTARZE FRDL są krótkimi, opiniotwórczymi tekstami eksperckimi dotyczącymi bieżących wydarzeń, istotnych dla środowiska samorządowego. Nie stroją od subiektywnych ocen i prezentowane są w krótkiej, publicystycznej formie. **W 2021 w ramach działu Opinii i komentarzy na stronie internetowej opublikowano 22 opracowania.**

- Janusz Zagórski: PERSPEKTYWA GŁĘBOKICH CIĘĆ I PODWYŻEK – O FINANSACH W MNIEJSZYCH SAMORZĄDACH
- mec. Maciej Kiełbus: KTÓRĘDY DO ŁADU ŚMIECOWEGO W GMINACH?
- mec. Maciej Kiełbus: KORONAWIRUS A FUNKCJONOWANIE ORGANÓW STANOWIĄCYCH JST
- dr Sławomir Nałęcz: RAPORTY O STANIE SAMORZĄDU W CZASIE PANDEMII COVID-19
- Krzysztof Puchacz: NOWE PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH
- Renata Zbróg: ETYCZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ MENEDŻERA SAMORZĄDOWCA
- dr hab. Sławomir Pastuszka: POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY GMIN/POWIATÓW/WOJEWÓDZTW - WARUNKIEM ICH ROZWOJU GOSPODARCZEGO
- Artur Gluziński: ZLECENIE REALIZACJI ZADANIA PUBLICZNEGO - Z CZEGO POWINNO SKŁADAĆ SIĘ OGŁOSZENIE OTWARTEGO KONKURSU
- dr Joanna Podgórska-Rykała: SESJE ONLINE - NIE TAKA PROSTA SPRAWA
- Janusz Białek: PRACA ZDALNA - PRZEJŚCIOWA KONIECZNOŚĆ CZY STAŁY TREND?
- Włodzimierz Zajęc: STATUTY JST - CZY MOŻNA LEPIEJ REDAGOWAĆ PODSTAWOWY AKT SAMORZĄDOWEJ LEGISLACJI?
- dr Arkadiusz Małkowski i Robert Żarkowski, REWITALIZACJA – SZANSĄ NA BUDOWĘ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO, CZY SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE SZANSĄ NA REWITALIZACJĘ?
- dr Joanna Podgórska-Rykała: ROLA INTERESARIUSZY W PROCESIE PROGRAMOWANIA STRATEGICZNEGO ROZWOJU LOKALNEGO
- dr hab. Iwona Sagan: MIESZKALNICTWO JAKO NARZĘDZIE SAMORZĄDOWEJ POLITYKI LOKALNEJ
- dr hab. Danuta Wyszowska i dr Adam Wyszowski: PROGNOZOWANA SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMIN
- W POLSCE A ICH ZDOLNOŚĆ DO REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH
- dr Joanna Podgórska-Rykała: BUDŻET PARTYCYPACYJNY – POLITYCZNY WYNALEZEK, KTÓRY ODNIOŚŁ GLOBALNY SUKCES
- mec. Piotr Sitniewski: UPRAWNIENIA KONTROLNE RADNYCH

- dr Mariusz Paradowski: OCHRONA TRWAŁOŚCI STOSUNKÓW PRACY PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH
- dr Agata Andruszkiewicz: NUMER REJESTRACYJNY POJAZDU J AKO DANA OSOBOWA
- Miłosz Rabczyński: SYGNALIŚCI - SZANSE DLA SEKTORA PUBLICZNEGO
- dr Mariusz Paradowski: STANDARDY TWORZENIA NOWEGO PRAWA W ŚWIETLE ROZWIĄZAŃ KONSTITUCYJNYCH
- prof. Monika Augustyniak: MŁODZIEŻOWA RADA GMINY/POWIATU I MŁODZIEŻOWY SEJMIK WOJEWÓDZTWA W ŚWIETLE NOWYCH REGULACJI PRAWNYCH

ANALIZY CELOWE służą zaś identyfikacji i diagnozie najważniejszych problemów, jakie napotykają samorządowcy oraz społeczności lokalne. Ich zadaniem jest także proponowanie rozwiązań służących poprawie funkcjonowania samorządności. Rekomendacje zawarte w ANALIZACH CELOWYCH dotyczą zarówno zmian na poziomie systemowym, w tym w zakresie legislacji, jak i tych możliwych do bezpośredniego wdrożenia na poziomie lokalnym. W 2021 roku opublikowano 6 analiz.

- Janusz Sepioł: CO ZA ZAKRĘTEM? JAKA PRZYSZŁOŚĆ SAMORZĄDÓW WOJEWÓDZKICH
- Kacper Siwek: LUKA FINANSOWA W OŚWIACIE - DOCHODY JST JAKO ŹRÓDŁO FINANSOWANIA ZADAŃ OŚWIATOWYCH
- prof. Paweł Swianiewicz: MECHANIZM WYRÓWNAWCZY DOCHODÓW JST W POLSCE WRAZ Z PROPOZYCJAMI ZMIAN
- prof. Hubert Izdebski: TRZECI ETAP REFORMY SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DE(RE)CENTRALIZACJA, POSTCOVID I... ?
- dr. Anna Kudra-Ostrowska: MODEL PRZEPROWADZANIA ZMIAN GRANIC GMINY – PROBLEMY TERAŹNIEJSZOŚCI
- dr. Jakub H. Szlachetko: KONCEPCJA ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA SAMORZĄDU METROPOLITALNEGO W RP (KONCEPCJA MEGAPOLIS)

RAPORTY

W 2021 roku opublikowano następujące raporty:

SKUTECZNY URZĄD SAMORZĄDOWY 2021 RAPORT Z BADANIA SEKRETARZY JST

- Autorka raportu: Joanna Konieczna-Sałamatin
- Metodologia badania: Cezary Trutkowski
- Realizacja badania została dofinansowana przez Radę Europy (raport dostępny również w wersji angielskiej)

Badanie zostało przeprowadzone w formie ankiety wypełnianej on-line (CAWI) w okresie od listopada 2020 roku do lutego 2021 roku. Respondentami najczęściej byli sekretarze

jednostek samorządowych. Na ankietę w szczególnych przypadkach odpowiadały również inne osoby. Ogółem w badaniu wzięli udział przedstawiciele 2123 jednostek samorządowych z całego kraju (85%). Celem badania było poznanie sytuacji polskich samorządów w 2021 roku oraz identyfikowanie zmian, które zaszły w tej sferze od 2016 roku, czyli od poprzednich badań. Sytuację samorządów badano z perspektywy sekretarzy gmin, czyli osób odpowiedzialnych za zarządzanie urzędami i podnoszenie kwalifikacji pracujących tam urzędników.

Raport z badania dostępny jest na stronie: <https://frdl.org.pl/publikacje/raporty-i-inne/skuteczny-urzed-samorzadowy-2021-raport-z-badania-sekretarzy-jst>

WPŁYW EPIDEMII NA DZIAŁALNOŚĆ JST

- Autor raportu: Jędrzej Stasiowski
- Metodologia badania: Cezary Trutkowski
- Realizacja badania została dofinansowana przez Radę Europy (raport dostępny również w wersji angielskiej)

Dla samorządu lokalnego okres epidemii przyniósł wiele nowych wyzwań: konieczność organizacji usług publicznych w warunkach epidemii, mniejsze wpływy do budżetów, wynikające między innymi z nakładanych przez rząd ograniczeń działalności gospodarczej, czy dodatkowe wydatki niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego w podległych placówkach. Badanie sondażowe zrealizowane wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego poziomu gminnego rzuca nieco światła na skutki epidemii dla realizacji planów JST, pracę ich urzędników, finanse i jakość świadczonych usług. Zrealizowane badanie pozwoliło przybliżyć opinie przedstawicieli gmin i miast na temat skutków epidemii dla realizacji planów JST, pracy ich urzędników, finansów i jakości świadczonych usług.

Raport z badania dostępny jest na stronie:
<https://frdl.org.pl/publikacje/raporty-i-inne/wplyw-epidemii-na-dzialalnosc-jst>

ROZDZIAŁ VII

**POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ
MISYJNA FUNDACJI**

ROZDZIAŁ VII. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ MISYJNA FUNDACJI

Pozostała działalność misyjna fundacji

W 2021 roku Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego przeprowadziła szereg innych działań, bezpośrednio związanych z realizacją misji FRDL. Składały się na to działania na poziomie ogólnokrajowym, realizowane przez Biuro Zarządu, oraz bezpośrednio w regionach, przez ośrodki FRDL. Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego, oprócz organizowania własnych wydarzeń, była partnerem i wspomagała inicjatywy innych podmiotów, związane z szeroko pojętą działalnością na rzecz demokracji lokalnej.

Spotkania na temat praw człowieka

Wykład Adama Bodnara, byłego Rzecznika Praw Obywatelskich, zatytułowany „Główne wyzwania dotyczące przestrzegania praw człowieka w Polsce – wnioski z kadencji RPO”, zainaugurował cykl spotkań organizowanych pod egidą Forum Koordynatorów Zarządzania Kryzysowego, pt. „Prawa człowieka w Polsce – uwarunkowania, konteksty, praktyka”. Cykl był okazją do dyskusji na ważne społecznie tematy, istotne również z perspektywy samorządu terytorialnego, bowiem omawianą problematykę rozpatrywać można właśnie z perspektywy roli, funkcji i zadań samorządu. Cykl był jednocześnie zaproszeniem do współpracy, skierowanym do całej społeczności samorządowej. Swoje wykłady wygłosili również: dr hab. Brygida Kuźniak, prof. UJ, Piotr Niemczyk oraz mec. Karolina Gierdal. Organizatorem spotkań był Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji.

Debata z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego

27 maja, w rocznicę pierwszych wyborów do samorządu, Fundacja zorganizowała debatę ekspercką. Dyskutowano na temat obecnego stanu samorządności, o tym, jak pandemia zmieniła rzeczywistość oraz jakie wyzwania czekają samorządy w najbliższej przyszłości. Debata zatytułowana była „Trzeci etap reformy samorządu terytorialnego. De(re)centralizacja, postcovid i...?”. Punktem wyjścia była analiza przygotowana przez prof. Huberta Izdebskiego, dotycząca stanu obecnego i najważniejszych kierunków pożądaných zmian w polskim samorządzie terytorialnym. *Przy wyraźnej nieufności władzy centralnej do wszelkiej samorządności oraz braku z jej strony woli partnerstwa i dialogu postępuje proces formalnej i faktycznej recentralizacji* – napisał m.in. prof. Izdebski.

W debacie udział wzięli: wybitny prawnik prof. Hubert Izdebski; dr Wojciech Szczurek, Prezydent Gdyni; Marcin Bazylak, Prezydent Dąbrowy Górniczej; Dorota Zmarzlak, Wójt Gminy Izabelin, oraz sędzia Jerzy Stępień, przewodniczący Rady Fundatorów FRDL. Debatę poprowadził dr Cezary Trutkowski, Prezes Zarządu FRDL.

Debata Dzień Samorządu
Terytorialnego

Debata Samorządowe ruchy polityczne

29 czerwca, wspólnie ze znakomitymi gośćmi, m.in. Prezydentem Sopotu Jackiem Karnowskim („Tak! Samorządy dla Polski”), Prezydentem Wałbrzycha Romanem Szełemejem („Dolny Śląsk – Wspólna Sprawa”), Prezydentem Rzeszowa Konradem Fijołkiem, Przewodniczącym Rady Miasta Krakowa Dominikiem Jaśkowcem (Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski), Dyrektorem Biura Związku Miast Polskich Andrzejem Porawskim, prof. Jarosławem Flisem (Uniwersytet Jagielloński) oraz Dyrektorem FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji Wojciechem Odzimkiem, dyskutowaliśmy o roli i znaczeniu coraz liczniejszych samorządowych ruchów politycznych. Poddaliśmy krytycznej analizie ich funkcjonowanie i kierunki rozwoju, a także motywacje ich założycieli, jako że ruchy te, reprezentowane m.in. przez zaproszonych gości, to podmioty różniące się nie tylko pod względem zakresu swoich celów, ale także politycznych aspiracji. Ruchy te balansują pomiędzy wspieraniem, promocją i rozwijaniem samorządności a mniej lub bardziej widocznymi dążeniami politycznymi ich liderów. Debatę pt. „Samorządowe ruchy polityczne – diagnoza, bieżące wydarzenia, perspektywy” poprowadziła red. Karolina Lewicka z Radia TOK FM. Organizatorem wydarzenia był Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji.

Wielka Lekcja o Samorządzie Terytorialnym

9 listopada Fundacja zaprosiła prezydentów i burmistrzów miast na spotkanie z mieszkańcami za pomocą mediów społecznościowych i przeprowadzenie Wielkiej Lekcji Obywatelskiej. Ogromną wartością wolności i niepodległości Polski jest samorządność, która przejawia się w samodzielności prawnej, organizacyjnej i majątkowej gmin, miast, powiatów, województw, a jej zwieńczeniem stanowi prawo mieszkańców do decydowania o gminie wiejskiej, miasteczku, mieście, w którym żyją. Podczas spotkań wykorzystywano scenariusze „Narodowej Lekcji o Samorządzie Terytorialnym”, opracowane przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Reguńskiego. Uczestnikom wydarzenia Fundacja polecała również skrócony scenariusz lekcji o samorządzie „Wielka Lekcja Obywatelska o Polsce, demokracji i samorządzie”. Do akcji dołączyli liczni samorządowcy, m.in. Tadeusz Truskolaski, Rafał Trzaskowski i Jacek Jaśkowiak. Wydarzenie wsparły organizacje samorządowe z całej Polski.

30 lat niepodległości Ukrainy

24 sierpnia 1991 roku Rada Najwyższa Ukrainy uchwaliła Deklarację Niepodległości. W 2021 roku Fundacja dołączyła do inicjatywy Ukraina 30 PL, do której zaproszone zostały organizacje pozarządowe, samorządy, szkoły, biblioteki, domy kultury, media, społeczności akademickie, przedsiębiorstwa i osoby prywatne. Celem było wspólne świętowanie rocznicy Niepodległości Ukrainy. W ramach inicjatywy miały miejsce liczne wydarzenia publiczne, takie jak spotkania, wystawy, lekcje, koncerty czy wyjazdy do Ukrainy. Urodzinowe życzenia dla Ukrainy zostały przekazane na ręce jej ambasadora. Akcję wspierały liczne organizacje pozarządowe: Ukraiński Dom w Warszawie czy Związek Ukraińców w Polsce. Centralnym wydarzeniem były obchody niepodległości, zorganizowane 29 sierpnia w Forcie Sokołnickiego Cytadeli Warszawskiej.

Akcja Wszyscy Jesteśmy Rzecznikami

W 2021 roku dobiegła końca kadencja dr Adama Bodnara na stanowisku Rzecznika Praw Obywatelskich. Fundacja dołączyła do koalicji organizacji pozarządowych, które chciały podziękować Rzecznikowi za niestrudzoną walkę o prawa obywatelskie i prawa człowieka.

Przez ostatnich 6 lat działalności Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich przyjęło ponad 270 000 pism oraz odebrało 150 000 telefonów z całej Polski. Celem akcji „Wszyscy Jesteśmy Rzecznikami” było to, aby wysiłek Adama Bodnara włożony w obronę praw człowieka nie poszedł na marne. W akcję, polegającą na wyrażaniu swojego wsparcia dla idei praw człowieka w mediach społecznościowych, zaangażowało się ponad 60 organizacji pozarządowych i wiele osób publicznych, m.in. Agnieszka Holland, Robert Makłowicz, Andrzej Saramonowicz, Arkadiusz Jakubik, Reni Jusis, Piotr Kędzierski oraz Andrzej Chyra.

 Plakat akcji: „Wszyscy Jesteśmy Rzecznikami”

Petycje i wystąpienia:

Apel w obronie społeczności lokalnych i regionalnych

13 października Fundacja opublikowała podpisany wspólny apel środowiska samorządowego w obronie społeczności lokalnych i regionalnych. Fragment apelu: *Od 1990 roku samodzielność, wolność i swoboda dysponowania przyznanymi środkami jest jednym z fundamentów funkcjonowania samorządów w naszym kraju. Od kilku lat z niepokojem obserwujemy działania zmierzające do przywrócenia w Polsce modelu autorytarnego państwa scentralizowanego, który – po zmianach politycznych z roku 1989 – udało się nam stopniowo przekształcić w państwo demokratyczne, oparte na zasadzie pomocniczości. Istotna część władzy publicznej została w nim przekazana obywatelom oraz ich przedstawicielstwom lokalnym i regionalnym. Coraz bardziej jaskrawe są jednak działania odbierające naszym społecznościom lokalnym uprawnienia do decydowania o swoich sprawach, swobodnego dysponowania środkami, zgodnie z lokalnymi potrzebami i demokratycznie ustalonymi priorytetami.*

Petycja do Pierwszej Prezes SN ws. dostępu do informacji publicznej

24 marca ponad 60 organizacji społecznych w Polsce, w tym Fundacja, podpisało się pod petycją do Pierwszej Prezes Sądu Najwyższego w sprawie wycofania jej wniosku do Trybunału Konstytucyjnego, który dotyczy zbadania zgodności z Konstytucją niektórych przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Fragment petycji: *Każdy z nas, w swoim codziennym działaniu, widzi korzyści, jakie przynosi jawność życia publicznego. Szeroki dostęp do informacji publicznej, w tym wiedza o tym, kto z imienia i nazwiska odpowiada za określone decyzje, to warunek sine qua non rozliczalności i odpowiedzialności władzy na każdym szczeblu. Transparentność to również podstawowa zasada demokratycznego państwa prawnego. Korzystanie z prawa do informacji publicznej często natrafia na barierę po stronie instytucji państwa. Mimo to ufamy, że polskie prawo wciąż jeszcze gwarantuje nam podstawowe standardy w tym zakresie.*

Propozycje koordynatorów ds. dostępności do Ustawy Samorząd 3.0

15 czerwca 2021 roku Przewodnicząca Zarządu Forum Koordynatorów ds. dostępności w jednostkach sektora finansów publicznych, działającego przy Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego, przekazała na ręce Ministra Michała Ciesłaka pismo z istotnymi propozycjami, które Koordynatorzy ds. dostępności uważają za priorytetowe do wprowadzenia w projekcie Samorząd 3.0, by sprawniej i skuteczniej realizować swoje obowiązki, związane z poprawą dostępności na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami.

Adresy ośrodków regionalnych FRDL

BIAŁYSTOK

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

– Podlaskie Centrum

ul. Choroszczańska 31,

15-732 Białystok

tel.: 85 732 17 88 fax: 85 732 94 84

frdl-pc@frdl.bialystok.pl

www.frdl.bialystok.pl

BYDGOSZCZ

Kujawsko-Pomorskie Biuro FRDL

ul. Unii Lubelskiej 4C,

85-059 Bydgoszcz

tel./fax: 52 321 18 90, 52 321 18 92

info@bydgoszcz-frdl.pl

www.bydgoszcz-frdl.pl

GDAŃSK

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Ośrodek

Regionalny w Gdańsku Targ Drzewny 3/7,

80-886 Gdańsk tel.: 58 308 47 72, fax: 58 550 32 39

biuro@gdansk.frdl.pl

www.gdansk.frdl.pl

KATOWICE

Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego

im. Waleriana Pańki Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej

ul. Moniuszki 7,

40-005 Katowice

tel./fax: 32 253 84 09, 32 206 98 43

biuro@okst.pl

www.okst.pl

KIELCE

Świętokrzyskie Centrum FRDL

ul. Sienkiewicza 78,

25-501 Kielce

tel.: 41 343 00 38, 41 344 77 62 fax: 41 243 62 63

centrum@frdl.kielce.pl

www.frdl.kielce.pl

KRAKÓW

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski
Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji
ul. Floriańska 31, I piętro,
31-019 Kraków
tel./fax: 12 633 51 54
mistia@mistia.org.pl
www.mistia.org.pl

LUBLIN

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
Regionalny Ośrodek w Lublinie
ul. 1-go Maja 13/4,
20-410 Lublin
tel.: 81 532 64 40, 81 532 64 70 fax: 81 534 84 65
info@frdl.lublin.pl
www.frdl.lublin.pl

ŁÓDŹ

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
Centrum Szkoleniowe w Łodzi
ul. Jaracza 74,
90-242 Łódź
tel.: 42 307 32 38, fax: 42 288 12 86
biuro@frdl-lodz.pl
www.frdl-lodz.pl

OPOLE

Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej
Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej
ul. Krakowska 51 III p.
45-018 Opole
tel./fax: 77 454 48 29, 77 453 68 25
biuro@opole.frdl.pl
www.opole.frdl.pl

RZESZÓW

FRDL – Podkarpacki Ośrodek Samorządu Terytorialnego
ul. Kolejowa 1,
35-073 Rzeszów
tel./fax: 17 850 74 20, 17 862 69 64
post@frdl.rzeszow.pl
www.frdl.rzeszow.pl

SZCZECIN

Centrum Szkoleniowe Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej
ul. Kolumba 86
70-035 Szczecin
tel.: 725 302 316 fax: 91 487 85 22
centrum@frdl.szczecin.pl
www.frdl.szczecin.pl

WARSZAWA

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Centrum Mazowsze
ul. Żurawia 43 IV p.,
00-680 Warszawa
tel.: 22 351 93 12 tel./fax: 22 351 93 10
biuro@frdl.mazowsze.pl
www.frdl.mazowsze.pl

WROCŁAW

Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pańki Fundacji Rozwoju
Demokracji Lokalnej Biuro FRDL we Wrocławiu
ul. Piłsudskiego 43,
50-032 Wrocław tel.: 71 372 41 21, fax: 71 344 26 90
biuro@okst.pl
www.okst.pl

ZIELONA GÓRA

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Ośrodek Regionalny w Zielonej Górze
al. Niepodległości 16/9
65-048 Zielona Góra
tel.: 68 453 22 09, fax: 68 419 90 97
sekretariat@frdl.org
www.zg.frdl.pl

Sprawozdanie finansowe

BILANS		
Sporządzony na dzień 31.12.2021		
A K T Y W A	Stan na koniec roku	
	2021	2020
A. Aktywa trwałe	2 716 751,59	388 836,92
I. Wartości niematerialne i prawne	0,00	1 594,55
1. Koszty zakończonych prac rozwojowych	0,00	0,00
2. Wartość firmy	0,00	0,00
3. Inne wartości niematerialne i prawne	0,00	1 594,55
4. Zaliczki na poczet wartości niematerialnych	0,00	0,00
II. Rzeczowe aktywa trwałe	2 716 751,59	387 242,37
1. Środki trwałe	313 336,26	387 242,37
a) grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	0,00	0,00
b) budynki, budowle i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	275 212,90	327 041,11
c) urządzenia techniczne i maszyny	12 507,63	16 624,57
d) środki transportu	0,00	0,00
e) inne środki trwałe	25 615,73	43 576,69
2. Środki trwałe w budowie	2 385 149,93	0,00
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie	18 265,40	0,00
III. Należności długoterminowe	0,00	0,00
1. Od jednostek powiązanych	0,00	0,00
2. Od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00
3. Od pozostałych jednostek	0,00	0,00
IV. Inwestycje długoterminowe	0,00	0,00
1. Nieruchomości	0,00	0,00
2. Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00
3. Długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
a) w jednostkach powiązanych	0,00	0,00
– udziały lub akcje	0,00	0,00
– inne papiery wartościowe	0,00	0,00
– udzielone pożyczki	0,00	0,00
– inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
b) w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00
– udziały lub akcje	0,00	0,00

– inne papiery wartościowe	0,00	0,00
– udzielone pożyczki	0,00	0,00
– inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
c) w pozostałych jednostkach	0,00	0,00
– udziały lub akcje	0,00	0,00
– inne papiery wartościowe	0,00	0,00
– udzielone pożyczki	0,00	0,00
– inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
4. Inne inwestycje długoterminowe	0,00	0,00
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00
1. Aktywa z tytułu odroczenia podatku dochodowego	0,00	0,00
2. Inne rozliczenie międzyokresowe	0,00	0,00
B. Aktywa obrotowe	17 575 204,21	14 836 637,53
I. Zapasy	0,00	0,00
1. Materiały	0,00	0,00
2. Półprodukty i produkty w toku	0,00	0,00
3. Produkty gotowe	0,00	0,00
4. Towary	0,00	0,00
5. Zaliczki na dostawy i usługi	0,00	0,00
II. Należności krótkoterminowe	1 556 691,62	1 045 008,94
1. Należności od jednostek powiązanych	0,00	0,00
a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty:	0,00	0,00
– do 12 miesięcy	0,00	0,00
– powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
b) inne	0,00	0,00
2. Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00
a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty:	0,00	0,00
– do 12 miesięcy	0,00	0,00
– powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
b) inne	0,00	0,00
3. Należności od pozostałych jednostek	1 556 691,62	1 045 008,94
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty	417 957,70	372 798,30
– do 12 miesięcy	417 957,70	372 798,30
– powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
b) z tytułu podatków, dotacji ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	9 161,28	23 912,61
c) inne	1 129 572,64	648 298,03
d) dochodzone na drodze sądowej	0,00	0,00

III. Inwestycje krótkoterminowe	15 461 337,27	13 124 073,78
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	15 461 337,27	13 124 073,78
a) w jednostkach powiązanych	0,00	0,00
– udziały lub akcje	0,00	0,00
– inne papiery wartościowe	0,00	0,00
– udzielone pożyczki	0,00	0,00
– inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
b) w pozostałych jednostkach	0,00	0,00
– udziały lub akcje	0,00	0,00
– inne papiery wartościowe	0,00	0,00
– udzielone pożyczki	0,00	0,00
– inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	15 461 337,27	13 124 073,78
– środki pieniężne w kasie i na rachunku	14 318 873,00	11 123 857,79
– inne środki pieniężne	1 142 464,27	2 000 215,99
– inne aktywa pieniężne	0,00	0,00
2. Inne inwestycje krótkoterminowe	0,00	0,00
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	557 175,32	667 554,81
C. Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	0,00	0,00
D. Udziały (akcje) własne	0,00	0,00
AKTYWA RAZEM	20 291 955,80	15 225 474,45

PASYWA	Stan na koniec roku	
	2021	2020
A. Kapitał (fundusz) własny	12 329 067,58	8 645 380,97
I. Kapitał (fundusz) podstawowy	100,00	100,00
II. Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:	0,00	0,00
– nadwyżka wartości sprzedaży (wartości emisyjnej) nad wartością nominalną udziałów (akcji)	0,00	0,00
III. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:	14 389,96	14 389,96
– z tytułu aktualizacji wartości godziwej	0,00	0,00
IV. Pozostałe kapitały (fundusz) rezerwowe, w tym:	529 161,04	529 161,04
– tworzone zgodnie z umową (statutem) spółki	0,00	0,00
– na udziały (akcje) własne	0,00	0,00
V. Zysk (strata) z lat ubiegłych	8 101 729,97	4 953 678,03
VI. Zysk strata (netto)	3 683 686,61	3 148 051,94
VII. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0,00	0,00

B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	7 962 888,22	6 580 093,48
I. Rezerwy na zobowiązania	446 936,82	396 590,53
1. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00
2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	0,00	0,00
– długoterminowa	0,00	0,00
– krótkoterminowa	0,00	0,00
3. Pozostałe rezerwy	446 936,82	396 590,53
– długoterminowe	0,00	0,00
– krótkoterminowe	446 936,82	396 590,53
II. Zobowiązania długoterminowe	137 499,94	825 000,00
1. Wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
2. Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00
3. Wobec pozostałych jednostek	137 499,94	825 000,00
a) kredyty i pożyczki	137 499,94	825 000,00
b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
c) inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
d) zobowiązania wekslowe	0,00	0,00
e) inne	0,00	0,00
III. Zobowiązania krótkoterminowe	892 022,28	643 817,77
1. Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	0,00	0,00
– do 12 miesięcy	0,00	0,00
– powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
2. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	0,00	0,00
– do 12 miesięcy	0,00	0,00
– powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
b) inne	0,00	0,00
3. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	882 448,31	634 243,80

a) kredyty i pożyczki	275 000,04	275 000,00
b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
c) inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	424 815,95	154 283,26
– do 12 miesięcy	424 815,95	154 283,26
– powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
e) zaliczki otrzymane na dostawy i usługi	0,00	0,00
f) zobowiązania wekslowe	0,00	0,00
g) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	83 093,24	46 326,48
h) z tytułu wynagrodzeń	23 552,11	14 372,99
i) inne	75 986,97	144 261,07
4. Fundusze specjalne	9 573,97	9 573,97
IV. Rozliczenia międzyokresowe	6 486 429,18	4 714 685,18
1. Ujemna wartość firmy	0,00	0,00
2. Inne rozliczenia międzyokresowe	6 486 429,18	4 714 685,18
– długoterminowe	0,00	0,00
– krótkoterminowe	6 486 429,18	4 714 685,18
PASYWA RAZEM	20 291 955,80	15 225 474,45

Rachunek zysków i strat		
Sporządzony za okres 01.01.2021 - 31.12.2021		
	Stan za rok	
	2021	2020
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym	31 618 067,46	26 488 984,99
– od jednostek powiązanych		
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów	31 618 067,46	26 488 984,99
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	17 953 955,06	13 914 582,34
2. Przychody z tytułu dotacji	13 664 112,40	12 574 402,65
II. Zmiana stanu produktów	0,00	0,00
III. Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	0,00	0,00
IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	0,00
B. koszty działalności operacyjnej	28 191 704,02	24 581 983,14
I. Amortyzacja	111 543,62	144 067,61
II. Zużycie materiałów i energii	422 120,98	412 294,58
III. Usługi obce	8 223 770,89	6 590 579,54
IV. Podatki i opłaty, w tym:	55 636,85	22 258,13
– podatek akcyzowy	0,00	0,00
V. Wynagrodzenia	12 766 662,06	9 961 166,93
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:	1 836 513,72	1 615 648,85
– emerytalne	897 965,46	749 204,05
VII. Pozostałe koszty rodzajowe	4 775 455,90	5 835 967,50
VIII. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00	0,00
C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B)	3 426 363,44	1 907 001,85
D. Pozostałe przychody operacyjne	624 406,76	1 275 249,02
I. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	16,26	97,56
II. Dotacje	0,00	0,00
III. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00
IV. Inne przychody operacyjne	624 390,50	1 275 151,46
E. Pozostałe koszty operacyjne	335 678,34	82 904,96
I. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00
II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	4 360,58
III. Inne koszty operacyjne	335 678,34	78 544,38
F. Zysk (strata) na działalności operacyjnej (C+D-E)	3 715 091,86	3 099 345,91
G. Przychody finansowe	988,09	49 784,22
I. Dywidendy i udziały w zyskach w tym:	0,00	0,00
a) od jednostek powiązanych, w tym:	0,00	0,00
– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00

b) od jednostek pozostałych, w tym:	0,00	0,00
– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0,00	0,00
II. Odsetki w tym:	988,08	22 227,33
– od jednostek powiązanych	0,00	0,00
III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:	0,00	0,00
– w jednostkach powiązanych	0,00	0,00
IV. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00
V. Inne	0,01	27 556,89
H. Koszty finansowe	32 393,34	1 078,19
I. Odsetki w tym:	2 856,69	1 078,19
– dla jednostek powiązanych	0,00	0,00
III. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:	0,00	0,00
– w jednostkach powiązanych	0,00	0,00
III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00
IV. Inne	29 536,65	0,00
I. Zysk (strata) brutto (F+G-H)	3 683 686,61	3 148 051,94
J. Podatek dochodowy		
K. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,00	0,00
L. Zysk (strata) netto (I-J-K)	3 683 686,61	3 148 051,94

Raport Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej
im. Jerzego Regulskiego za rok 2021

Opracowanie:
Andrzej Jaroszkiewicz

Korekta i redakcja językowa:
Joanna Fifielska

Projekt graficzny:
Żaneta Pulkowska

Wydawca:
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
im. Jerzego Regulskiego
ul. Żurawia 43,
00-680 Warszawa

Wszystkie prawa zastrzeżone.
Warszawa 2021
